

ÉLETTÜNK

XVII. évf. 12. szám (17. Jahrg. Nr. 12)

Az európai magyar katolikusok lapja

1985 december

Negyven esztendő után

Kapunk előtt 1985 karácsonya. Különleges alkalom ez, hogy hazánk és népünk sorsán elgondolkozzunk, számbavegyük nemzetünk és magyar katolikus egyházunk elmúlt négy évtizedét. Ez azért is fontos, mert vannak illúziók, amelyek veszélyes tévutakra vezethetnek!

1945–56. — AZ EGYHÁZ SZÉTZÚZÁSA

Nem felesleges ismételni: A kommunista államhatalom és az egyház, a marxista-leninista világnézet és a hit össze nem egyeztethető, egymást kizáró fogalmak. Egyetlen kommunista rendszer sem fogadja el az egyházakat, a hitéletet, legfeljebb átmenetileg megtűri és hatalmi-politikai céljai érdekében kihasználja. A kommunizmus, amely a Szovjetunióban közel hétévtizedes, Közép-Kelet-Európában négyévtizedes, történelmi folyamán a legkülönbözőbb világnézetekkel és felfogásokkal állt ádáz harcban, a vallást tekinti a legveszedelmesebbnek, mert tudja, hogy az évezredek viharában edződött, a legsúlyosabb megpróbáltatásokból is győzelmesen került ki, mert embermilliók hányatott sorsuk, üldöztetésük során hozzá menekültek, nála kerestek és találtak védelmet és vigaszt, mert a hit az emberek agyára és szívére gyakorol nem szűnő hatást, mindez pedig halálos veszély a kommunizmus jövőjére.

A magyar katolikus egyház a 2. világháború után ezer sebből vérző országban hivatásának megfelelően újra csak nemzetét és népét akarta szolgálni, a lelkek békéjét helyreállítani, a sajtó sebeket begyógyítani. Ezzel szemben sorra a szörnyű önkény, a durva erőszak, a kisémmizés, a megaláztatás és megurcolás lett.

Rákosi és társai számára kezdettől a legfőbb akadályt a katolikus Magyarországnak szilárdan a hit alapján álló egyháza jelentette, az, hogy e nagyszerűen szervezett, a hívők millióit magáénak tudó, az egész magyar társadalomra rendkívüli befolyást gyakorló ezeréves magyar katolikus egyház élén a sziklaszilárd főpap, Mindszenty József hercegprímás állott — olyan magyar püspöki kar élén, amely a náci német megszállás alatt nem kompromitálta magát, sőt számtalan gesztusával kimutatta az embertelen intézkedésekkel és túlkapásokkal szembeni ellenérzését, határozott hitlerellenes érzelmeit. Így „tisztá lappal” indulhatott az új történelmi korszakban.

Magyarország kommunista vezetői olyan katolikus egyházat akartak, amely a gyűlölt Vatikántól független, azzal me-

reven szemben áll. Az egyházon belül pedig olyan békepapi mozgalmat, amely a kommunista politikát támogató helyi és országos szerveit kiépítve a Vatikán és az egyházzal hű papság ellen fordul és e harcban denuncálja az egyházat, papjait, valamint az egyház követőit. Révai József kommunista főideológus akkor úgy fogalmazta meg, hogy a „békepapi mozgalom tör legyen a Vatikánhoz hű magyar egyház hátában és ezt az egyház minden pillanatban érezze is”.

A tragikus események szörnyű évtizede következett. Mindszenty József magyar hercegprímást börtönbe vetették (akkor a Szovjetunióba történő elhurcolása is komolyan felmerült Rákosi és társai fejében) őt aztán a magyar papság, a férfi és női rendek igen sok tagja, számos hívő is követte. Ki börtönbe, ki

akasztófára, ki internálótáborba került, másokat emigrációba kényszerítettek. A férfi és női rendek tagjainak kilenctized részét szétzavarták, három férfi és egy női rend szűkített keretek között történő megtartásával a kérdést megoldottnak tekintették. A magyar társadalomban óriási jelentőségű rendi tanintézeteket — néhány kivételével — elkönfiskálták, mint ahogyan az egyház szociális, kulturális, egészségügyi létesítményeit is. Nem egy templom került egek harmincadjára, hordták szét tégláit, vagy magtárt, istállót csináltak belőle. A magyar egészségügyből kiiktatták a szerzetes nővéreket, amelynek máig is érezhető súlyos hatását a magyar egészségügy kénytelen megszenvedni.

A magyar katolikus egyház a pártpolitikai terror, az állami egyházügyi ható-

A SZÜZANYA A RÓZSAKERTBEN

Stefano da Verona, olasz festő műve (15. sz.). Worcester Museum, Massachusetts, USA.

HARSÁNYI LAJOS (1883–1959):

KARÁCSONY

A hideg, nyirkos sziklabarlang
Homályos szögletén
Éjjél körül a földre szállott,
Karácsony titkos éjjelén,
A mi Urunk Jézus Krisztus.

Béke, szeretet szállt a földre.
A hűlt szívek megre gyúltak.
Fölemelte nehéz esésből
Az embert — szegény földrehulltat —
A mi Urunk Jézus Krisztus.

Századok futnak-futnak egyre.
A szent éj újra elközelget.
Az új pogányság éjjelébe
Hozz új békét, igaz szerelmet
Ó, mi Urunk Jézus Krisztus!

Karácsony lelke

Karácsony! Mit is jelent voltaképp ez a különösfényű, varázslatos szó? — Amilyen egyszerűnek látszik a kérdés, olyan nehéz rá egyértelműen válaszolni. Mert a karácsony mélyértelmű és gazdag tartalmú fogalom. Sokminden van benne, sokmindent beleérzünk, hozzá gondolunk. Benne vannak gyermekkorunk emlékei: a karácsonyvárás szinte kibírhatatlan izgalma, az első csillogó karácsonyfa, az ajándékok fölött érzett öröm és ámulat: milyen csodálatos is, hogy a Kisjézus mindig kitalálta, mi az, ami után a legjobban vágyakoztunk! — Mást jelent a karácsony a felnőtteknek. Az ő részükéről hozzá tartoznak az előkészületek is, a bevásárlásokkal járó sok lőtás-futás, pazar kirakatok, a nagyvárosok villanyfűzérés utcái. Legszébb emlékeinkben karácsonykor, kint az éjben, nesztelenül, sűrű pelyhekben hull a hó, bent a meleg szobában együtt van a család és mindenki boldog...

Igen, ez mind Karácsony! De benne van-e még a Kisjézus? — az angyalok szózata? — és a csordapásztorok hite? Mert előfordulhat, hogy ez a mi összkomfortos, computeres világunk egy szép napon összeomlik; ha tartó eresztékeit, amilyen a hit, a család, az erkölcs, belülről rágják szét az elvakult ideológiák, vagy elborítanak az erőszak egyre dagadó hullámai. Mekkora lesz a csalódás, ha kiderül, hogy nem igaz a Téliapó békemosolya s a plasztik Mikulásnak nincs szíve! Mi lesz, ha a sokféle mesterséges csillag között nem találjuk meg az igazit, a betlehemit? Ha ez a mi agyongépesített világunk zúgása-zörömbölése végleg elnyomja az angyalok énekét! —

Ezért szükséges magunknak feltenni a kérdést: Mi lesz, ha a Karácsony elveszti értelmét, ha nem az lesz, ami lényege: a békesség, a szeretet, a megbocsátás, az életöröm ünnepe?

Csakugyan: van-e még igazi Karácsony? Megvan-e még a Karácsony lelke? Az a lélek, amelynek fénye a betlehemi istállóból világít.

Szamosi József

ság adminisztratív elnyomó politikája és az államvédelem brutális terrorja hármas elnyomása alatt szenvedett. Emlékeztessünk! — A szerzetesi létszám az egytizedére, az egyházközségekben működő papok száma kevesebb, mint a felére esett vissza. A magyar katolikus egyházat összragyonának 90 %-ától megfosztották. Hivatásos pártpolitikai ideológusokat képeztek ki a katolikus egyház elleni világnézeti harcra, akik cikkekkel, könyvekkel és nyilvános közszereplésükkel szüntelenül uszítottak az egyház ellen.

A katolikus egyház térdre kényszerítését az államvédelmi és az egyházügyi hivatalok kezébe tették és részükre korlátlan hatáskört biztosítottak. A rendszer nem volt válogató eszközökben és a politikai-hatalmi konszolidáció csalo-

(Folytatás a 2. oldalon)

BOLDOG
KARÁCSONYT
ÉS BÉKÉS
ÚJ ESZTENDŐT
KIVÁN OLVASÓINK
AZ ÉLETÜNK!

PROF. DR. MEHRLE TAMÁS OP:

Megtestesülés és Megváltás

Krisztus feltámadásáról szóló cikkünket a megtestesülés és megváltás misztériumának összehasonlításával zárjuk le. Karácsony az Ige megtestesülésének az ünnepe. Talán senki sem fejezte ki jobban ezt az igazságot, mint Szent János evangéliumának a bevezetésében. „Kezdetben volt az Ige, és az Ige Istennél volt, és Isten volt az Ige. Ő kezdetben volt Istennél... Az Ige testté lett és közöttünk lakozott. Láttuk dicsőségét, az Atya Egyszülöttének dicsőségét, akit kegyelem és igazság tölt be“ (Jn 1,1—2; 14). Karácsony a keresztények számára az öröm és hála ünnepe. Az Egyház nem veszi rossz néven, ha a hívők képzelete a kis Jézus születésének eseményét kiszínezi, népies módon megénekli. Hogy is vehetné rossz néven, amikor a betlehem-i éjszakán éneklő angyalok szinte felszólítanak minket, hogy ujjongásukba belekapcsolódjunk? „Dicsőség a magasságban Istennek, és béke a földön a jóakarátú embereknek“ olvassuk Lukács evangéliumában (Lk 2, 14). Az Egyház azonban nem hagy kétséget arra nézve, hogy az Istenfia miért is testesült meg. Az angyal Józsefnek már a gyermek születése előtt kinyilatkoztatta Isten szándékát: „József, Dávid fia, ne félj attól, hogy feleségül vedd Máriát, hiszen a Szentlélektől van áldott állapotban. Fiút fog szülni, akit te Jézusnak nevezel, mert ő szabadítja meg népét bűneitől“ (Mt 1, 20—21). Karácsony tehát eleve a húsvéti megváltásra irányul. Különbösen a Szentírást figyelmesen olvasva, azt látjuk, hogy a kereszt már ráveti árnyékát a betlehem-i jászolra. Tanúi vagyunk a Szentcsalád szegénységének, száműzöttségének, kiszolgáltatottságának. Már maga az a tény, hogy az Istenfia nem meleg szobában, hanem istállóban születik, hogy nem puha bölcsőbe, hanem jászolba fektetik, előre jelzik azt, amit Jézus szenvedése előtt fog mondani: „Az Emberfia nem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem hogy ő szolgáljon és váltságul adja életét sokakért“ (Mt 28,28).

A MEGTESTESÜLÉS ÉS MEGVÁLTÁS MISZTÉRIUMÁNAK KOMPLEMENTÁRIS JELLEGE

Az Egyház történelme folyamán hol a megtestesülés, hol a megváltás került jobban előtérbe. A szentatyák és teológusok, hol az egyiket, hol a másikat emelték ki jobban, anélkül, hogy akár az egyiket, akár a másikat tagadták volna. Egyesek inkább a megtestesülésre irányították figyelmüket: az Istenfia emberré lett és ezáltal az embert megszentelte s megszentelt mindent, amit az emberi természettel együtt felvett. Így a megtestesülés az ember fokozatos istenítését eredményezi. Jézus embersége istenítésünk forrása; ha hozzá ragaszkodunk hitünk által, már most birtokoljuk magunkban az isteni életet. E felfogást sok szentírási szöveggel lehet alátámasztani. Mások inkább a megváltás gondolatát hangsúlyozták: Jézus azért jött a világra, hogy bűneinktől megváltson minket. Nemcsak az isteni élet példáját adta nekünk, hanem értünk szenvedett. Jelenlétével csak azért tud isteníteni, mert szenvedése által a bűntől és következményeitől megváltott bennünket. Ennek a látásmódnak is megvan az alapja a Szentírásban.

A két szempontot, vagy látásmódot egybe kell kapcsolnunk, ha az Úr Jézus misztériumát teljes egészében szem-

lélni akarjuk. A Krisztus-misztérium mintegy két rész-misztériumból tevődik össze, a kettő komplementáris jellegű, azaz kölcsönösen kiegészítik egymást. Karácsony táján a megtestesülés misztériumának szelíd fényében gyönyörködhetünk, húsvétkor inkább Jézus szenvedésének a drámáját tartjuk szem előtt. De a teljes misztériumnak mindkét arcukat kell ismernünk. Jézus nem azért jött a világra, hogy egy bűntelen, érintetlen emberi természetet szenteljen meg, jelenlétével istenítsen, hanem hogy azt az emberiséget szentelje meg, mely a bűn következtében Istentől eltávolodott és eredeti épségét és szentségét elvesztette. Nem lett volna megváltói szenvedés, ha karácsonykor az Istenfia nem testesült volna meg. S aligha testesült volna meg az Ige, ha nem akarta volna a bűnbeesett emberiséget megváltani. Legalább erre utal sok szentírási szöveg. „Nem azért jöttem, hogy az igazakat hívjam, hanem a bűnösöket, hogy megtérjenek“ — mondja Jézus Lukács evangéliumában (Lk 5,32). S Máté evangéliumában olvassuk: „Az Emberfia azért jött, hogy megmentse, ami elveszett“ (Mt 18,11). Hasonlóképpen beszél Pál apostol: „Krisztus Jézus azért jött a világra, hogy a bűnösöket üdvözítse“ (1Tim 1,15). Lehet arról vitatkozni, hogy vajon az Istenfia abban az esetben is emberré lett volna, ha az ember nem vétkezett volna, de a jelenlegi üdvrendben a megtestesülés eleve a megváltásra irányul, amit a niceai hitvallás így fejez ki: „Ki értünk embe- rekért és a mi üdvösségünkért leszállt a mennyekből, testet öltött a Szentlélek által Szűz Máriától és emberré lett“.

A TELJES KRISZTUS-MISZTÉRIUMBÓL TÁPLÁLKOZÓ KERESZTÉNY LELKISÉG

A húsvéti föltámadás és mennybemenetel nemcsak a húsvéti misztériumot, hanem a megtestesült Ige földi küldetését is lezárja. A húsvéti dicsőség nem egyéb, mint Jézusnak az Atya dicsőségébe való visszatérése. A feltámadás és mennybemenetel által Jézus visszatért abba a dicsőségbe, melyben része volt a megtestesülése előtt. Ezért imádkozott: „Most dicsőítsd meg engem te, Atyám, magadnál, azzal a dicsőséggel, amelyben részem volt nálad, mielőtt a világ lett“ (Jn 17,5). Csakhogy visszatértben magával vitte megdicsőült emberiségét is, hogy aztán magához vonzza és örök életre föltámassza mindazokat, akik hisznek benne (vö Jn 12,32; 14,1-5, Ef 4, 7—10). A keresztény lelkiségnek Jézus misztériumának mindkét arcúlatára szüksége van: karácsony megtestesülésére és a húsvéti megváltásra. Ha karácsony megtestesülését szem elől tévesztjük, a szenvedésben és föltámadásban könnyen csak egy mítoszt látunk, mert nem hiszünk Jézus igazi emberségében és istenségében. Viszont a húsvéti győzelem hite nélkül, Jézus-élményünk esztétikumává zsugorodik vagy gnosztikus jellege spekulációkba téved. A krisztusi misztériummal csak a kereszt tapasztalata által tudunk életszerűen kapcsolatba jutni. A kereszt megaláztatásában és a húsvéti feltámadásban találjuk meg azt az utat, melyen nekünk is járnunk kell, hisz a bűn megaláztatásából csak az értünk szenvedő és megdicsőülő Jézus vezethet ki bennünket. Nem üres spekulációra, nem pusztán csak esztétikumra, nem költői képzeletre, hanem Jézus megtestesülésére és megváltására épül fel hitünk. A cél, melyre

a megtestesült Istenfia keresztje és feltámadása által elvezet, nem egyéb, mint saját örök dicsősége, melybe felvétetnek mindazok, akik hisznek benne: „Atyám, akarom, hogy akiket nekem adtál, ott legyenek velem, ahol én vagyok, hogy lássák dicsőségemet, amit te adtál nekem, hiszen te szerettél engem a világ teremtése előtt“ (Jn 17,24). S az Istenfiának a megaláztatását és fölmagasztalását, megkapóan írja le Szent Pál: „Ugyanaz a lelkiület legyen bennetek,

Negyven esztendő után

(Folytatás az első oldalról)

ka érzete egyre merészebbé, brutálisabbá tette. A püspökségek zöme nem volt betöltve. Rendőrügynökök és provokátorok vadásztak riadt, megfélemlíthető és gyengejellelű emberek után az egyház soraiban, akiket azután szolgálatukba kényszerítettek.

A katolikus egyház hivatalos és az egyház szolgálatában álló személyek nemhivatalos postáját, telefonjait szigorúan ellenőrizték, az egyházi intézmények falait lehallgató készülékekkel rakták tele. Nem felesleges emlékeztetni, hogy 1951-ig ennek legfőbb irányítója Kádár János pártvezető államvédelmi századosi rangban álló neje volt.

Egyre többen kerültek a hatóságok fekete listájára és veszítették el plébániájukat, akadályozták őket hitbéli szolgálatukban. A hatalom határtalan gyűlölettel viseltetett a Vatikán, a katolikus egyház nyugaton található intézményei, rendi központjai, valamint a magyar papi emigráció és szervezetei iránt. Erejéből arra is tellett, hogy éber figyelemmel kísérje a római katolikus egyházon kívül a görög- és örménykatolikusokat.

Az 1945–1956 közti időszakban a magyar katolikus egyház a következő elvesztéseket szenvedte el: Mintegy 150-180 pap, szerzetes, szerzetesnő került ítélet alapján börtönbe, kb. 100 sánylódott munkatáborokba: 3–4 papot ítélet alapján kivégeztek; kb. 800 plébánia éléről távolították el a plébánost, 100-ra tehető azok száma, akiknek más egyházi intézmények, vagy szervezetek éléről mennie kellett; kb. 100 oktatót menesztettek a katolikus egyház kezén maradt tanintézetekből és cserélték fel őket másokkal.

1945-től 1956-ig olyan erőteljes, szervezett, összehangolt és brutális munka folyt a magyar katolikus egyház ellen, hogy 1956-ra számos tekintetben „lefejezett“, sorsába beletörődő, eléggé demoralizált és állami vasmarokkal kézbe tartott egyházzal volt a rendszernek dolga, amely akkor már „nem sok vizet zavart“.

1957 – 1985: A „CUKOR ÉS KORBÁCS“ POLITIKÁJA

Az 1957-től mindmáig terjedő időszakra a „cukor és korbács, a mosoly és indulat, a megnyerés és fenyegetés, a lekenyerezés és züllesztés“ változatos alkalmazása a jellemző.

A vallásszabadság — amelyet a Kádár-rendszer fennen hirdet — addig terjedhet, amíg az a kommunista politika malrára hajtja a vizet és — anélkül, hogy észrevennék — „kellemes illúziókban tartja hívők millióit“. A vallás ma — ahol politikai csatlékeként ravaszul kihasználják Közép-Kelet-Európában — eszköz a rendszer szolgálatában. Ahol ennél többet akar, szembentalálja magát az államhatalommal. A vallásos hit nem vál-

amely Krisztus Jézusban volt. Ő, isteni mivoltában nem tartotta az Istennel való egyenlőségét olyan dolognak, amihez föltétlenül ragaszkodják, hanem szolgálai alakot fölve kiüresítette önmagát és hasonló lett az emberekhez. Külsőjét tekintve olyan volt, mint egy ember; megalázta magát és engedelmes lett mindhalálig, mégpedig a keresztalálalig. Ezért Isten fölmagasztalta és minden mást felülmúló nevet adott neki: Jézus nevére hajoljon meg minden térd a mennyben, a földön és az alvilágban, s minden nyelv hirdesse az Atyaisten dicsőségére, hogy Jézus Krisztus az Úr“ (Fil 2,5—11).

hat az embernevelés, az erkölcsi felkészítés alapvetően fontos eszközévé, mert az súlyos veszélyt jelentene a kommunizmusra. A hit erkölcsi és nevelő erejét nélkülöző hitoktatást még csak megtűri a rendszer, amelyet szaktárgyi tananyagi oktatás szintjére akar degradálni. Ami az egyházak életét és a valószínűs hitéletet jelenti, az sajnos sokat veszített erkölcsi sugárfény szerepéből.

A Kádár-rendszer — amely 1956 novemberétől mindmáig tart — számos változást vezetett be az állam és az egyházak közötti kapcsolatokban.

Az állam és a katolikus egyház között kötött megállapodásokkal kényelmetlen, adminisztratív, sokszor rendőri kötelezettségtől szabadult meg a kommunista állam és a gondokat a legfőbb egyházi vezetés „asztalára helyezte“. Most más dolga nincs, mint észrevételeit felvetni a magyar bíboros és az egyházi vezetők felé, őket kényszeríteni, hogy az állam helyett teremtsenek rendet, biztosítsák az állami politika érvényesülését saját soraikban és alkalmazzanak ehhez szükséges rendszabályokat. Így az 1960-as évektől az állami szerveknek más dolguk nem akad, mint ellenőrizni.

A Kádár-rendszer felmérte, hogy a békepapi mozgalom már nem lehet „tör az egyház hátában“, hanem elháríthatatlan akadály az egyház és az állam, a hívők és az állam kölcsönös közeledésében. Így nem a katolikus egyház egygátlástalan, öncélú és érvényesülésre törekvő csoportjával — a „Horváth Richárdokkal“ — kell szót érteni, hanem az egész egyházat kell a rendszernek megnyerni. Ezért a békepapi mozgalmat sorvadásra készítették, ugyanakkor biztosították, hogy az ügynevezett össznépi tömörülésben, a Hazafias Népfrent mozgalomban — amely a magyar kommunista vezetés legügyesebb megkonstruált játékerülete egész Közép-Kelet-Európában — fontos helyet és szerepet kapjon a katolikus egyház, mint ahogyan a többi egyházak is. Az egyházakat nem volt nehéz lépre csalni! A hazafias hangvételű, nemes célokat zászlajára tűző, a helyi kérdéseket felkaroló mozgalom szilárd tagjai lettek az egyházak és őket követték a hívők, mert a „nyáj követte pásztorait“. Az, hogy a Hazafias Népfrent távlati programja, végső célja a kommunista társadalom felépítése, hogy e cél érdekében e mozgalom a kommunista párt legfőbb segédcsapata, 29 év óta szóba sem került. A hatalomból való részesezés érzése, a címek és rangok birtoklása roppant vonzerő Közép-Kelet-Európában, amelyet a Kádár-rendszer ügyesen használt ki a maga javára és amelynek csábító vonzáskörébe évtizedek alatt az egyházak úgy beleszédültek, mint éji rovarok a vakító fényforrásba.

T. F.

(Folytatása következik)

A bécsi Pázmáneum

1985. május 14-én a bécsi magyarokat képviselő egyesületek a Pázmáneum — Bécs IX, Boltzmannngasse 14 — falán emléktáblát helyeztek el Mindszenty József bíboros hercegprímás halálának 10. évfordulója alkalmából, mivel a hercegprímás eme jeles intézmény falai között töltötte számkivetésének utolsó 3 és fél esztendejét. — Ez a körülmény és a Pázmány Péter Tudományegyetem 350 éves jubileuma készítet az írásra.

Pázmány Péter mihelyt primás lett, célul tűzte ki, hogy megtisztítja az egyházat a belső bajoktól, amellet magas színvonalon képzett papokat neveltet, a közszellemet pedig az egyház vezetése alatt álló iskolák útján fogja megjavítani. Evégből több iskolát és papnevelő-intézetet alapított, majd 1623-ban Bécsben a Pázmáneumot, melynek céljaira 100,000 rajnai-forintot ajánlott fel. 1624. május 25-én jöttek Bécsbe az intézet első növendékei, számszerint tizenhárman.

Igen rövid idő múltán már kicsinek bizonyult a Pázmáneum első épülete, mire Pázmány megvette a Schönlaternngasse 15 számú házat, amely aztán 1900-ig adott otthont az Intézetnek.

A megalapítást követő évtizedekben a Pázmáneum jelentősége egyre nőtt, növendékeinek száma emelkedett. 1673-ig több, mint 400 növendék került ki az intézetből.

A Rákóczi-szabadságharc alatt növendékei hazatértek, hogy fegyverrel szolgálják hazájukat. Mikor a dicső harc elbukott, a növendékek többsége visszatért, hogy folytassa megszakított munkáját. Az 1713-as esztendő ismét csak nehézségeket hozott, de nem csak az Intézetnek, de az egész városnak. Körtört a pestis! Hosszú időnek kellett eltelnie, hogy a növendékek visszatérhessenek, mert mikor a kemény tél legyőzte a döghalált, a határokat zárták le. Most nem pestis tört ki, hanem háború, az örökösödési háború.

Mária Terézia lelkes segítsége ellenére a Pázmáneumot kormányzó jezsuiták és a magyarországi egyházi vezetők között nézeteltérések támadtak. 1761 november 1-én Barkóczy esztergomi érsek meg is szüntette az addigi adminisztrációt és esztergomi világi papokat rendelt az Intézetbe. Még ugyanebben az évben a primás — Barkóczy — Nagyszombatra helyezte át a Pázmáneumot. Csak halála után — Mária Terézia intézkedésére — 1786 október 24-én került vissza Bécsbe.

Az oly sokat szenvedett intézetet már-már sikerült ismét a Pázmány által meghagyott szellembe visszavezetni, mikor II. József lépett trónra.

Az egyházi ügyekhez sok mindenben szerencsétlenül nyúló uralkodó Pozsonyba helyezte át a Pázmáneumot. Az intézet eddigi épületéből előbb német szemináriumot, majd Terezianumot akart csinálni. Végül 1784 május 15-én süket-némák intézete lett.

I. Ferenc 1805-ben adta vissza az épületet az intézetnek. Ezzel azonban még mindig nem lett vége a hányattatásoknak. Négy év múltán ismét bezárta kapuit a Pázmáneum. Napóleon előrenyomuló seregei elől kellett menekülniük előjáróknak, növendékeknek, hogy csak egy év elmúltával térhessenek vissza.

Az 1848—49-es szabadságharc alatt ismét bezárt az intézet. Egy ideig lakatanyának használta az osztrák katonaság és csak a szabadságharc leverése után indulhatott meg újólág az intézeti

élet. A viharos múlt után nyugodtabb idő következett. 1899-ben az intézmény élén egy fiatal főpap, Széchényi Miklós gróf állt, a későbbi győri, majd nagyváradai püspök, aki előrelátóan kormányozta azt. Felismerte, hogy az eddigi épület jó volt ugyan 200 éven keresztül, de a XX. században már semmiféleképpen nem fog megfelelni. 1899 február 26-án fölterjesztette az új épületre vonatkozó terveit a hercegprímáshoz. Áldozatos munkájának eredményeképpen 1900-ban elkészült a Pázmáneum új otthona, s az iskolai év kezdetekor elfoglalhatták első lakói — 46 fiatal — az első modern magyar papne-

A Bécsért ért komoly bombatámadásokat és a város ostromát a Pázmáneum nagyobb sérülések nélkül átvészelte. A háború befejezését követő egy év múlva lassanként ismét megindult az intézeti élet. Az újjászületést nagyban megnehezítette, hogy a magyarországi kommunista hatalomátvételt követően a Pázmáneum nem kapott otthontól se növendéket, se anyagi támogatást. Az Intézetnek magának kellett fenntartásáról gondoskodnia. Nehéz helyzetében a Szentszék sietett segítségére, és 1953-ban további intézkedésig a bécsi érsek gondjaira bízta. Az 1956-os forradalom leverését követően jelentkezett néhány

LENDVAI ISTVÁN (1888—1945):*

Könyörgés Betlehembe

*Én Jézusom, fehérruhás kis Jézusom,
te minden gyereké vagy, én tudom,
s a te boldogságos éjszakádon
öröm daloljon e kerek világon,
de légy ma részrehajló, légy egy kicsinyt
pártoskodó is (az égi csinyt
Atyád majd megbocsájtja teneked):
szeresd legjobban a magyar gyereket!*

*Ládd, Jézusom, oly gyermek e nép!
az apja is, mind, — dalolva lép
eke nyomába vagy éji sírba,
s tékozlóan, sebgyötörtén, sírva
oly tiszta, oly bolond és fehé!
szebb angyalt bizony megér,
szebb angyalt, ezüstebb csengetyűt,
s képeskönyvébe is aranyabb betűt!*

*Ládd, Jézusom, oly árva e nép!
s a gyereke a legszomorúbb kép:
aludni kellene habos párnán,
s taszigálják föld vásárján,*

* Költő, újságíró és politikus, az „Ébredő Magyarok Egyesületének” egyik alapítója. A 2. világháború idején a Magyar Nemzet bator, barcos publicistája: „Nomád” néven írt cikkeiben élesen szembeszállt a náciizmussal és nyilasokkal. Szálasiék börtönbe zárták. Szombathelyen halt meg 1945 március végén, a város eleste napjaiban. Máiig sem tudni: a menekülő nyilasok vagy a megszálló oroszok ölték-e meg? — Itt közölt verse a 20-as évek-ből való.

velő-intézetet. A szeminárium négyemeletes épülete Czizler Győző, a budapesti műegyetem professzora tervei szerint, nagyrészt magyar vállalkozók közreműködésével épült fel.

A Pázmáneum alapításától fogva igaz magyar intézet volt és a weissenhausgassei — 1913 óta Boltzmannngasse — épületbe nem új szellem költözött, az csak átalakult, hogy az új idők új feladatainak megfeleljen.

Ettől kezdve a Pázmáneum újabb virágkoráról beszélhetünk, hiszen az 1910-es évek közepéig terjedő időszak növendékeiből került ki negyed század múltán a magyar egyházi élet vezetőinek nagy része. Az első világháború nemcsak nélkülözést hozott a megújult falak közé. Az azt követő összeomlás a Pázmáneumot magát is válságba sodorta. A monarchia szétbomlása után a Pázmáneum külföldi intézménnyé lett. Fennmaradása kétségessé vált, ami beárnyékolta a megalapítás 1923-ban ünnepeelt 300 éves jubileumát.

A keserves éveknek 1928-ban lett vége, mikor Serédi Jusztinián bíboros, esztergomi érsek-prímás, a magyar püspöki kar hozzájárulásával a Pázmáneum fenntartása mellett döntött. Újra teljes lett a növendékek létszáma.

A kollégium életének fellendülését megtörte, hogy Ausztriát 1938 márciusában a Harmadik Birodalom bekebelezte. Másfél évvel rá kitört a 2. világháború, mikor is a növendékek száma jelentősen megcsappant.

*kék szeme démont s pokolt tanúl,
oly üzött mint a hóban a nyúl,
ő a te szegény kis komolyod, —
néki add a legszebb mosolyod!*

*Jézusom, én betlehemi Jézusom,
rá sokat gondolj a fehér úton,
vigyél néki szabad mezőket,
magyar dallal zengedezőket,
szabad Kárpátot, székely falut,
meleg szobát, szenképes falut,
szelíd királyt, aki jóban van veled, —
s álmod is, mely hosszasan feled.*

*Én Jézusom, fehérruhás kis Jézusom,
te minden gyereké vagy, én tudom,
de néki alig volt karácsony, —
engedd: egyet ő is lásson,
a más gyereke oly játszva fut,
s néki még oly messze az út,
nem is élt, s már mindent temetett!
szeresd legjobban a magyar gyereket.*

magyar ifjú a menekültek közül.

Jelentős esemény lett a Pázmáneum történetében, hogy Mindszenty József bíboros hercegprímás, mikor Magyarországot elhagyni kényszerült, az intézetbe költözött és lakott haláláig. Itt írta emlékiratait, innen látogatta a világban szétszóródott magyar híveket 1975 május 6-án bekövetkezett haláláig.

Időközben az intézet a bécsi érsekség szárnyai alatt legnagyobb részt magyar vonatkozású intézmények otthonává lett. Itt működik az Opus Mystici Corporis könyvkiadó, és a 70-es évek elejétől a bécsi cserkészlet. 1982 májusától pedig a kelet-európai egyházak segélyezésével foglalkozó szervezet, az Europäischer Hilfsfond is.

Az intézet élén 1971 óta a Pázmáneum történetének 80. rektoraként Msgr. Dr. Gianone Egon áll. Gianone 1928-33-ig itt tanult, majd rektori kinevezéséig — a vicerektori tisztelet töltötte be.

Az egyház életében bekövetkezett változások éppúgy, mint a vajúdo politikai világhelyzet nem kedveznek az intézeti élet további kiszélesítésének.

Ennek ellenére a Pázmáneum megmaradhatott a szabad-világban élő magyarok legjelentősebb egyházi intézményének.

Pázmány Péter 362 éves alkotása nemegyszeres válságot kibírt. Bízunk benne, hogy az Uristennek további tervei vannak még vele.

Kovács Sándor

Az Egyház életéből

November 24-én, Krisztus Király vasárnapján nyílt meg ünnepélyes keretek között a püspökök két hétre tervezett szinódusa, amelynek az a célja, hogy a pápa kívánságára az 1962—65-ig tartott II. Vatikáni Zsinat szellemét újra fölélesszék az Egyházban. A püspöki szinódus a Szent Péter templomban tartott ünnepi nagymisével, és ünnepélyes körmenettel a Szent Péter téren kezdődött.

A szinódusnak 165 szavazati joggal fölrüházott résztvevője van. Csak tanácsadó testület jellegével bír, amely a pápának ajánlást tehet, de az Egyházban mégis a jelenben nagy fontosságot tulajdonítanak neki, mivel az első hivatalos alkalom 20 év után, hogy az illetékesek közösen megvizsgálják a zsinatnak eddigi kihatásait.

A zsinatnak vannak pozitív és negatív kihatásai a Világegyházban. A fejlődés iránya általában odavezetett, hogy egész sora a parancsolatoknak és tilalmaknak, amelyek a nemi erkölcsre vonatkoznak, az Egyházban azóta különféle elbírálás alá esnek. A nők számára pedig az Egyházban egyre hangosabban nagyobb szerepet követelnek az ún. „Fölszabadítási teológia” szellemében. Továbbá a világiak nagyobb szerephez jutása az Egyház belső életében is, a celibátus kérdése, stb.

Közvetlenül a szinódus előtt folyt le a bíborosi testület tanácskozása a Vatikán pénzügyi helyzetéről. Ebben az évben a Vatikán rekord deficittel számol a háztartásában. A hiány 130 millió DM-et tesz ki. A lényeges dolgokban megegyezés történt. A bíborosi testület megegyezett a Kuria átszervezésének kérdésében, csak a reform módozatainak a végrehajtását kell még egy további bizottságnak végérvényesen megállapítania.

✱

II. János Pál pápa november 3-án boldoggá avatta Titus Brandsma holland kármelita atyát, egyetemi tanárt, újságíró, a hit vértanúját, akit 1942-ben a német nemzeti szocialisták Dachauban megöltek venol-injekcióval. Az ünnepélyes pápai misén koncelebráltak: Simonis Willebrands és Ratzinger bíborosok, a kármeliták generálisa, a hertogenboschi püspök, valamint szülőhelyének plébánosa, Titus atya. A boldoggáavatásra a világ minden tájáról 400 kármelita és mintegy 15,000 hívő jött össze. Az oltárt Hollandiából hozott virágokkal díszítették.

Titus Brandsma atyát 1905-ben szentelték pappá. Filozófiát tanított Rómában, majd a Kármelben. Nagy érdeme van a kármelita kultusz és lelkeség terjesztésében Hollandiában és szerte a világon. Később tanár a nijmegeni katolikus egyetemen, utána ugyanott rektor. 1938—39-ben az egyetemen előadás-sorozatban bírálja a nemzeti szocializmust. 1940 májusában megszállják a németek Hollandiát, 1942 januárjában már letartóztatják Titus atyát, börtönbe, majd internálótáborba kerül, később németországi börtönbe, majd Dachaub, ahol 1942 júliusában végeznek vele.

A Szentatya homiliájában többek közt így jellemezte: „A dachau koncentrációs tábor nemcsak fizikai, hanem erkölcsi erejét is próbára tette... Krisztus követőinek a lelkiismeret, a jellem és a szív próbáján kellett átmenniük. Végig hű marad az egyházához, de tisztelettel viseltetett a nemkatolikus hívők iránt is. Egy protestáns lelkész mondta róla: „Testvérünk Krisztusban számunkra valóban a Kegyelem misztériuma”.

KÖZI HORVÁTH JÓZSEF:

Katolikus újjáépítés a török kiűzése után

AZ ÉRSEK-PRÍMÁS VISSZATÉRÉSE
ESZTERGOMBA

Az országgyűlés a török kiűzése után hamarosan, már 1723-ban, felszólította Keresztély Ágost hercegprímást, hogy az ellenség elől 1543-ban Nagyszombatba menekített érsekséget minél előbb telepítse vissza Szent István által kijelölt ősi székhelyére, Esztergomba. Keresztély Ágost meg is ígérte, hogy az egész magyar közvélemény kívánságát tolmácsoló országgyűlési felszólításnak eleget is fog tenni. Ígétét azonban, rövidesen bekövetkezett halála miatt, nem tudta valóra váltani.

Mivel a két utánkövetkező érsek-prímás közül egyik sem tett előkészületeket a visszatérésre, az országgyűlés 1751-ben megismételte a felszólítást.

A két, egyébként minden tekintetben kiváló utód, Esterházy Imre és Csáky Miklós, mindegyike a visszatérés elé tornyosuló akadályokkal mentegette magát. Az akadályok valóban súlyosak voltak. Az átmeneti székhelynek szánt Nagyszombat a hosszúra nyúlt török megszállás ideje alatt minden igényt kielégítő egyházi központtá építődött ki, székesegyházzal, papnevelővel, egyetemmel, főpapi rezidenciával, kanonoki házakkal. Az ideiglenes főváros, Pozsony is közel volt, ahol az érsek-prímásnak, mint az ország első közjogi méltóságának, gyakran kellett tartózkodnia, hogy résztvegyen az országgyűlés munkájában. Ezzel szemben a többszörös ostrom és a másfél százados török uralom pusztításai következtében Esztergomban csak romok beszéltek a középkori dicső múlttól és mindent újra kellett volna felépíteni.

Végre a harmadik utód, az 1761-ben érsek-prímásává kinevezett egri püspök, Barkóczy Ferenc, személyében olyan főpap kezébe került a magyar katolikus egyház vezetése, aki nemcsak helyeselte az érsekségnek az ősi székhelyre való visszaköltöztetését, hanem a nagy vállalkozás elé tornyosuló akadályok leküzdéséhez szükséges határozottsággal és tetterővel is rendelkezett.

Visszatelepítési szándékának eltökéltségét már azonnal kimutatta, hogy az érsekségi méltóságot jelképező palliumot nem Nagyszombatban, hanem Esztergomban, az épségben maradt Bakócz-kápolnában vette át.

Hivatala átvétele után rögtön azzal a kéréssel fordult Mária Terézia királynőhöz, hogy adja vissza neki a katonai kincstár használatában lévő esztergomi várhegyet. A királynő azzal a feltétellel teljesítette a kérést, hogy az elköltözés után az állam megkapja az üresen maradt nagyszombati egyházi épületeket.

Az egyezés megtörténte után az érsek-prímás körlevélben közölte az országgal, hogy megindítja Esztergomnak, a magyar Jeruzsálemnek az újjáépítését, új életre akarja kelteni az „összes magyar egyházak anyját, az esztergomi székesegyházat szomorú omladékaiból. „A hír közzéadásán túl arra is kérte az egyházi-világi testületeket és a tehetősebb híveket, hogy adományaikkal támogassák a nagy és szent terv megvalósítását. Hogy az adakozásra példát mutasson, azt is bejelentette, hogy az érsekség jövedelméből évi száz-

ezer forintot fog erre a célra fordítani. A körlevél, de még inkább a jó példa, megtette a hatását. Püspökségek, káptalanok, vármegyék, városok, falvak és hívek egymással versengve jelentették be hozzájárulásukat.

A tervrajzok elkészülte után azonnal elrendelte az építkezés megkezdését. A szépen indult munkát azonban három év múltán bekövetkezett halála hosszú időre félbeszakította, mert nem volt aki folytassa. Mária Terézia ugyanis azért, hogy az érseki uradalomnak széküresedés alatti jövedelmét a pénzhányban szenvedő államkassza javára fordíthassa, tizenegy évig nem nevezett ki utódot. Ezenkívül még azt a sérelmet is elkövette, hogy a várba visszarendelte a katonaságot, az építendő monumentális székesegyház helyére pedig kisméretű plébániatemplomot építtetett.

A tizenegy év múltán kinevezett Batthyány József alatt újra felmerült az esztergomi építkezés terve. Őt azonban annyira lefoglalta a II. József egyház- és alkotmányellenes kormányzata elleni küzdelem, hogy se ideje, se energiája nem maradt a terv megvalósításának a gondolatával való foglalkozásra.

Az 1799-ben meghalt Batthyányt csak kilenc év múltán követte az utód, Ferenc császár-király unokaöccse, a mindössze 23 éves Károly Ambrus, a váci püspökség kormányzója. A jóindulatú, értelmes és képzett fiatalember érsek-prímási egyházi beiktatásának színhelyéül az esztergomi vár plébániatemplomát, a világi beiktatás színhelyéül pedig a romos királyi vár egyik rendbehozott termét választotta. Így akarta bizonyítani, hogy neki is szándékában van az érsekségnek Esztergomba való visszatelepítése. A szándék megvalósítására azonban nem kerülhetett sor, mert a következő évben meghalt. A tifusz vitte el, amit Tatán a Napoleon elleni háborúban megsebesült és megbetegedett katonákat látogató körútján kapott meg a halálos kórban szenvedők valamelyikétől. Végakarata szerint az esztergomi vártemplomban tették örök nyugalomra. A török kiűzése után ő volt az első érsek-prímás, akinek a koporsóját az ősi székhely földje fogadta be.

Utódja, a tízéves késéssel kinevezett Rudnay Sándor erdélyi püspök pedig az első magyar egyházfő volt, aki magas tisztségének a gyakorlását nem Nagyszombatban, hanem Esztergomban kezdte meg.

Az történet ugyanis, hogy az installáció után egyszerűen ott maradván, a vízivárosi plébániát egyházmegyei főszékesegyházzá nyilvánította, a szomszédos egykori jezsuita kolostorban pedig lakást és irodát rendezett be magának. A káptalan tagjainak is, kénytelen-kelletlen vissza kellett költözniök Esztergomba, mert az új érsek-prímás ezt büntetés terhe alatt megparancsolta nekik. Csak néhány magával tehetetlen öreg kanonok kapott felmentést a parancs teljesítése alól. Káptalani házak hiányában a kanonokokat bérelt lakásokban helyezte el.

Az érsekség és a káptalan visszatelepítése után következő teendőjének — esztergomi vonatkozásban — a városnak a magyar katolicizmus méltó központjává való kialakítását tartotta. Már érsekségének második évében lebontatta a kis vártemplomot, planírozta

a hegytetőt és megindította a fundamentumok kiállítását. A munka olyan gyors ütemben haladt előre, hogy 1822. április 23-án országos ünnepség keretében megáldhatta és letehetette az épülő templom alapkövét.

Rudnay 1831. szeptember 13-án távozott az élők sorából. Nagy, de félbemaradt művet hagyott hátra. Halála napjáig ugyanis a székesegyháznak csak az oldalfalai, a sírboltja, a kupolát tartó négy oszlop, az ezekre támaszkodó négy boltív és egy oldalkápolna készült el. A folytatás és a befejezés az utódokra maradt.

Az első utód, Kopácsy József veszprémi püspök, aki 1838-tól 1847-ig ült az esztergomi érseki széken, nem volt olyan szenvedélyes és szakértő építkező, mint elődje. A művészi érzéke is gyengébb volt. Azonkívül az állami támogatás összege is évről-évre csökkent. Mindezek ellenére az építkezés nem akadt el, mert a katedrális minél előbbi elkészülésének az ügyét ő is a szívén viselte. Az építkezés tovább folyt. Az eredeti tervek azonban az egyre növekvő költségek miatt egyszerűsíteni kellett. Kopácsy festettette meg a velencei Grigolettivel a Szűz Mária mennybevitelét ábrázoló, hatalmas méretű, 13 méter magas, 6,5 méter széles főoltárképet. A kép annyira megtetszett az érsek-prímásnak, hogy a kialakított áron kívül még ezer napoleonaranyat adott az olasz művésznek. Nagy volt az öröme 1845. augusztus 18-án, amikor megáldotta és felhúzatta a kupola hét méteres keresztjét.

1847. szeptember 18-án halt meg. Még életének utolsó hetében is már súlyos betegen, felkocsizott a várhegyre, hogy gyönyörködjék az épülő-szépülő székesegyházban.

A második utód, Hám János szatmári püspök, 1848-ban és 49-ben, az ide-oda hullámzó harcok miatt esztergomi székét el sem foglalhatta. A szabadságharc leverése után pedig a bécsi udvar hűtlenséggel vádolta és lemondatta.

1849 és 1866 között, Haynau és Bach rémuralmának a korszakában, a nemzet jogaiért bátran sikra szálló volt pécsi püspök, Scitovszky János állott az esztergomi főegyházmegye élén. Az ő érseksége alatt készült el a székesegyház két tornya, a hajó négy mellékoltára, ő vette meg a dóm részére az ország legnagyobb harangját és orgonáját. A lényegében kész székesegyházat ő szentelte fel 1866. augusztus 31-én országos ünnepség keretében, amelyen a fiatal, még megkoronázatlan király, Ferenc József is résztvett. Az istentisztelet alatt a kórus Liszt Ferenc „Esztergomi misé”-jét énekelte a szerző vezényletével.

A felszentelés után, a székesegyház építését elkezdő Rudnay Sándor negyedik utódjának, Simor János volt győri püspöknek az érseksége alatt készült el a katedrális külsejének főkéssége, az oszlopos előcsarnok, amelynek a homlokzatára feltették az építésben érdemeket szerzett érsek-prímások címereit, alattuk a magyarzó latinnyelvű feliratokkal: Rudnay Coepit, Kopácsy Continuavit, Scitovszky Consecravit, Simor Consummavit. Magyarul: Rudnay kezdte, Kopácsy folytatta, Scitovszky szentelte fel, Simor fejezte be.

A teljesség kedvéért még azt is meg kell említeni, hogy a Duna partján álló érsek-prímási palotát is Simor János emeltette. Ugyancsak az ő alapítása a palota északi részét elfoglaló Keresztény Múzeum, amelynek állandó kiállítása a régi magyar és külföldi szobrászat és festészet értékeinek a bemutatásával gyönyörködteti a művészet iránt érdeklődő látogatókat.

(Folytatása következik)

Háromezer újságíró sereglett össze Genfben és ugyanannyi biztonsági rendőrt mozgósított a nagyon józan és számító Svájc. — Hála Isten, egyik csoportnak sem akadt komoly dolga, sem az újságíróknak, sem a biztonsági embereknek. A tömegmédiák emberei ez egyszer nem tolongtak a masináikkal a jobb kilátóhelyért, mert egyszerűen nem volt dolguk. Reagan és Gorbacsov teljes hírközlési zárlatot óhajtottak, így ez a csúcstalálkozó a hallgatás jegyében telt el a tömegmédiákra nézve.

Jellemző a fogadás a repülőtéren: Furgler szövetségi elnök szombaton, no-

FIGYELEM!

A Müncheni Magyar Katolikus Misszió énekkara felvételt hirdet! — Énekelni szerető férfiak és nők jelentkezését várjuk: **Magyar Katolikus Misszió**, Oberföhringer Str. 40, 8000 München 81, telefon (0 89) 98 26 37 - 38.

A csúcstalálkozó margójára

vember 16-án fogadta Reagant és feleségét, Nancyt. Mindannyian szívélyesen és teljesen fölengedve kacagtak. Amikor kedden, 19-én délelőtt a szövetségi elnök ugyanazon a helyen fogadta Gorbacsovot és helyes, elegáns feleségét, Raisszát, Gorbacsov főtítkárr csak röviden és udvariasan mosolygott, de a mosolya mögött feszültség volt látható, mikor a kézfogásnál röviden megemelte kalapját. — A bölcs svájci elnök először oroszul üdvözölte, azután francia nyelven mondta a következőket: „A maguk országának híres nagy írója, Tolsztoj, aki egész életében a háború és béke problémáján gondolkodott, emlékezetünkbe idézi ezeket a szavakat: „Nem lehet a tüzet tüzzel oltani, a rosszat rosszal elfojtani. Csak a jó tudja a gonoszt legyőzni”.

Hogy gondolt-e az okos svájci emelt Reagannek egy korábban kiejtett szavára a „gonosz országáról”, nem tudjuk. — Akkor az amerikai elnök maga fűzte hozzá a szavához: „Ha mi egyszer összeülünk, mégiscsak megpróbáljuk, hogy a jövőben ne kelljen ilyen végzetes szavakat használnunk”.

Ez maradt a jellemzője az egész találkozásnak: a világ e két leghatalmasabb embere három napon át küzdött egymással a megértésért. Mindkettő tudta, hogy nem a rakéták minőségén és számán múlik a kérdés, hanem a két szembenálló világ jóakarátán, egymás megértésén. És a két ember száz és százmilliók, sőt világok képviselőiben, milyen törekeny eszköz a sors kezében. — Lényegében, milyen tehetetlen eszköz, ha az ő megértésük és erőfeszíté-

sük nem lesz képes áthidalni azt a szörnyű szakadékot, amely Nyugat és Kelet között az ő népeik között tátong. — Valóban emberfeletti feladat! És ezt érezték, becsületesen érezték, ők maguk ketten és érezte a két asszony is, Nancy és Raissa, akik olyan kedvesen, nőies bájjal hidalták át vagy legalábbis segítették áthidalni a nagy szakadékot.

Ha a genfi csúcstalálkozónak nem lesz áttörő jelentőségű folytatása, az biztosan nem ezen a két emberen, és még kevésbé a két kedves asszonyon fog múlni, hanem az ember tragikus tehetetlenségén a mélységből kiemelkedni és saját maga fölé nőni népek viszonylatában. — Bizonyítéka annak, hogy milyen tehetetlen az ember saját maga megváltásában.

Ez ennek a csúcstalálkozónak a leglényegesebb tanulsága.

H. F.

Mi maradt meg a csúcstalálkozóból?

Mivel a szakértők mindkét részről alig jutottak szóhoz, csak figyelhetek és hallgathattak, úgyszintén a tömegmédiák: sajtó, rádió, televízió, stb., 4000 embere a lábát lógatta, mert nem volt más dolga, a két főszereplő személyére összpontosult a figyelem.

A csúcstalálkozó motorja és irányítója minden esetre Reagan volt, de a pártfőtitkár, Gorbacsov is kemény legény, akiről Gromyko azt mondta, hogy „mosoly van az arcán, de vasból vannak a fogai”. — Mindketten meggyeztek abban, hogy a háromnapos zárt és szívós eszmecsere „nagyon nyitak és hasznosak voltak”, és abban is, hogy új érat nyitottak a csúcstalálkozók történetében, amely alól ezután egyik fél sem vonhatja ki magát, sem a szovjet, sem az amerikai fél, mert mindkét fél mélyesen felelős nemcsak a saját népéért, hanem az egész világ békéjéért. Mert már nem ideológiák és szisztémák fölényéről, esetleg győzelmeiről van szó, hanem arról, hogy választani kell az élet és a megsemmisülés között.

A világ figyelme Genfben különösen Gorbacsovra összpontosult. Szinte jobban mint a hangját, figyelték a mosolyát és az örökös mosoly mögött a mindig rezervált, kissé bizalmatlan orosz tekintetét. — Gorbacsov volt a csúcstalálkozó első számú nagy rejtélye és lényegében az maradt Genf után is.

Gorbacsov a csúcstalálkozó előtt, amikor első nyugati útján Párizst akarta meglátogatni, összehívta a Politbüro tagjait és a következőket közölte velük: 1.) A Szovjetunió és az USA között az atomfegyverek terén lényeges és ellenőrzött leszerelés lesz; — 2.) A kereskedelem a Szovjetunió és a kapitalista államok között a volument illetően megtízszereződik; — 3.) A Szovjetunió és a testvérállamok között, úgyszintén a Varsói Paktum államai között, a gazdaságban és a kereskedelemben olyan liberalizálódás érvényesül, amelyben egész világosan a szabad verseny elemei találhatóak meg.

A Szovjetunió gazdasági helyzetét a Politbüro tagjai előtt „lerongyolódottnak” (dezolált) mondta. A gazdaság és az ipar nem éri el az 50 %-át annak a termelékenységnek, ami lehetséges és szükséges volna. Ennek következtében az összlakosság a létminimum határán él. Az egyetlen lehetőség, hogy ezt a termelékenységet érezhetően és tartósan fokozhassák, az, hogy precíz tervezési előirányzattal a munkásoknak a több és jobb munkáért nagyobb ellenszolgáltatást nyújtsanak. Többteljesítményért — nagyobb bért. Azonkívül természetesen a népesség számára a fogyasztási javakat úgy minőségben, mint mennyiségben és választékoságban a mai állapotnak a háromszorosára emelni. Hogy a több fizetés a polgárokat magasabb életszínvonalhoz segítse.

Hogy ezek a bejelentések alapvető változásokhoz vezetnének a Szovjetunió politikájában, az nagyon kétséges. A hivatalos kijelentések még mindig érvényben vannak.

Mert a Szovjet értelmezésben az egyes kifejezések, mint pl. „a béke” egészen mást jelentenek, mint amit mi értünk alatta. — Rosa Luxemburg pl a béke alatt „a proletariátus világforradalmát” érti.

Hruscsov 1956-ban így fogalmazta meg a kommunista célkitűzést: „Minden fáradozásunknak főcélja, hogy a szoci-

alizmus kitorjón egyetlen ország, a Szovjetunió határaitól és átalakuljon világrendszerre. És a Varsói Szövetség katonai főparancsnokságának adott utasítás 1968-ból így szól: „Meg van engedve, hogy béketárgyalásokat folytassunk és feszültségeket oldjunk föl. De ez csak szavakban történjék az ellenfél félrevezetésére és gyöngítésére. Aki az ilyen frázisokat komolyan veszi, az áruló, mert a végezt, a kommunizmus elterjesztését az egész világon erőszak útján, elárulja. Az előbb említett végcélról csak átmenetileg, a politikai stra-

tégia keretei között, és csak szavakban lehet eltérni”.

És Lenin legmeghittebb munkatársa, hosszú éveken keresztül a Kommunista Internacionálénak a feje, Dimitrij Manuilskij, így ír: „A késhegyre menő harc a kommunizmus és kapitalizmus között elkerülhetetlen. Ma még nem vagyunk elég erősek ahhoz, hogy mi támadjunk. De az óránk eljön majd. — Mi ezért azzal kezdünk, hogy a leglátványosabb békemozgalmakat indítsuk, amik valaha léteztek. Fölvillanyozó indítványokkal jövünk és rendkívüli engedelmeket teszünk. A kapitalista országok, amilyen ostobák és dekadensek, rendkívüli meglepéssel dolgoznak majd sajátmaguk elpusztításán.”

interinfo

A szeretet programja

Még a nyár elején, június 14 és 16 között, országosan ismert írók, költők, tudósok, művészek — összesen 45-en — találkoztak Monoron, hogy megvitassák a sokakat nyugtalanító társadalmi feszültségek okait és keressék a kiutat az ország, szerintük egyre súlyosabb helyzetéből. Nem feladatunk az ott hangzottak bővebb ismertetése vagy elemzése. De elgondolkodtatott bennünket CSURKA ISTVÁN író „Új magyar önépítés” című, gépíratban 14 sűrűn írt oldalt kitevő előadása. A rendkívül sötét helyzetrajzot felmutató író fejtegetései végén 3 pontba foglalja: milyen alapelvekre kell épülnie szerinte a magyar önépítés programjának. Íme a harmadik pont:

3. A politikától függetlenül, magyar tudatosságú önépítő programnak szeretettel kell átítatódnia. Világosabban szólva, ennek egyszerűen a szeretet programjának kell lennie.

Szeretet. Nincs semmi szükség az azonnal felágaskodó berzenkedések lecsillapítására, nincs szükség az elhatárolódásra ennek a programnak keresztényies vagy egyházas jellegétől. Nincs szükség, mert ezt a célkitűzést is a szükség parancsolja. A mai ember egyszerűen ki van ábrándulva mindazokból a harcias vagy kevésbé harcias, anyagelvű vagy nem anyagelvű ideológiákból, amelyek legfeljebb szükséges rosszként, mintegy taktikai megfontolásból tapasztanak magukra némi szeretet-szerűséget, de voltaképpen nem is tudnak az embernek erről az egyedülálló képességéről, amely kiemelte és felemelte őket.

Végetért az Európai Kultúrfórum Budapesten

Az Európai Kultúrfórum (KSZE) végetért, anélkül, hogy zárónyilatkozatot adott volna ki. — A Nyugat kitartott amellett, hogy a zárónyilatkozatban az emberi jogok tiszteletbentartását mindenütt meg kell követelni. Ezzel szemben a Szovjetunió ragaszkodott ahhoz, hogy az USA-nak meg kell tiltani azt, hogy az emberi szabadságjogokat Kelet-Európában kritizálja.

Ez a megadott „hivatalos ok”. — Az igazi azonban a „proletár testvéreknél” Ceausescuéknál keresendő. A magyarok által javasolt „minimális kommunikát” a kisebbségek védelméről a románok nem fogadták el, mondván: „Inkább semmit, mint nem megfelelő!” A magyar delegáció ugyanis először tette hivatalosan szóvá a 3 millió magyar embertelen sorát közvetlen a határaink mögött!...

Ez itt most nem bölcséleti kérdés. Az önépítés a magyarság ultima ratio-ja a megmaradásra. Az önépítés fundamentuma pedig nem is lehet más, mint a szeretet. Benne van ez tulajdonképpen minden környezetvédő és öntevékeny kezdeményezésben világszerte. Az önépítés, a „szelíd technikák” használata, a szolidaritás, a kis méretek, a kis lépések szerénysége, a hatalmi szféra önkéntes átengedése és a homo oeconomicus áthangolása homo habilis-szá: mind-mind feltételezi és meg is követeli a szeretet különböző fokú jelenlétét az eképpen választó emberben...

Most egy nemzet számára kell ajánlatot tennünk. Hogyan élj, hogy megőrizhesd önmagadat, hogy kibontakoztathasd a természettől vagy az Istentől neked ajándékozott képességeket, hogyan élj, hogy életeddel, kiteljesedéssel is szolgálj nemzeted megmaradását, az egyetemes emberi kultúrát?

Milyen lehetőség van a rád ástító fenyegetésekkel való szembenézésre? Mi módon lábolhatsz ki a saját nihiledből? Mi módon tudod iskolaszerszámokkal felmálházott gyermekedet meleg, boldog, erős családi fészkekből útjára bocsátani, hogy ő alakítsa át a jövő követelményeinek megfelelően az iskolát?

Hogyan teremtsd meg az új, demokratikus magyar nemesség társadalmát, amelyik ismét követendő lesz ezen a tájon, melyet vad őseid foglaltak el, de végül mégiscsak első keresztény királyod tett hazáddá?

S végül: nincs fegyvered, nincs semmi, annyira egyedül vagy, mint talán még soha nem voltál, kicsiny vagy és leigázott: mi tarthat meg?

Mit tehetsz, amikor a hatalom igénybe vesz, mint munkaerőt, igénybe vesz, mint katonát, igénybe vesz mint hűség alattvalót, s végül, illetve mindezek előfeltételeként kiveszi a fejedből az agyadat. Mert legjobban az érdekli. Elsősorban is afelől akar megbizonyosodni, hogy nincs-e az agyadban rebellió, hogy teljesen hasonult-e az agyad?

Mit tehetsz? Vedd észre, hogy a szívved nem kell neki. Hál' Istennek! Így könnyebbedik meg a munkája a magyarság kicsiny magjának, amikor szívverő ható programot keres magának és a nemzetnek. A szívve pedig egy dolog hat: a szeretet.

Az új magyar önépítés programjának a szeretet programjának kell lennie. Sem idősebb, sem nagyobb, sem mélyebb, sem átfogóbb gondolat nincs ma ennél ezen a világon.

S ezt még csak vállalni sem kell, hiszen ő vállal bennünket. ●

ÚJ MAGYAR KAZETTA: „IN DULCI JUBILO”

A „Glaube in der zweiten Welt” kiadó a tavalyi nagyszerű karácsonyi kazetta után új felvétellel lepte meg a közönséget: Mintegy 30 vallásos, főleg karácsonyi dalt énekelnek magyar fiatalok.

Az énekek közt megtaláljuk a népszerű Kismagyar „uzuálist”: az Óh szép fényes hajnalcsillag, Kájoni János Cationale Cath., Domokos Pál Péter erdélyi gyűjtését, Wolly István karácsonyi és Mária-énekgyűjteményét, stb.

Ezeket a dalokat református, katolikus és evangélikus fiatalok békés harmóniában adják elő.

A különböző felekezeti magyar fiatalok meg vannak győződve arról, hogy biztos jelen és jövő Európában csak krisztusi alapokon képzelhető el. Az Istentől és az emberről való teljes és csonkítatlan igazság megismerése és megvallása az út, amely ezt az Európát létrehozta, élteti és továbbra is megőrzi...

Kelet- és Nyugat-Európa sokat szenvedett népei között az egyetértést remélik elősegíteni legszebb Mária-énekekkel...

„János Pál pápának, aki oly sokat tett a keresztény Európáért”, — ajánljuk ezt az új kazettát.

Ára december 31-ig Sfr. 14,—, DM 14,— utána Sfr/DM 19,—. Megrendelhető: G 2 W, Postfach 9, CH-8702 Zollikon/Zürich.

*Pálma szülte pálmáját,
Pálmája meg az ágát,
Ága meg a bimbóját,
Bimbója a virágját,
Virágja meg Szent Annát,
Szent Anna Szűz Máriát,
Szűz Mária szent fiát,
A világ Megváltóját.*

Zalai népi köszöntő

KAMARÁS ISTVÁN KÖNYVÉRŐL

A közelmúltban Magyarországon megjelent Kamarás István könyve, amit Varga Csabával közösen szerkesztett: „A szerelemről komolyan”.

Ezt a könyvet alapos gyakorlati tájékozódás előzte meg, amit mint olvasótáborok és kiscsoportok vezetője szerzett nevelési kérdésekben több év alatt. — Szerinte, a fiatalok látásmódját kellene már a családban alakítani, még pedig nem „szőzőzönnel”, hanem több figyelemmel, természetes légkörben és főleg, mint minden másban, itt is példadással. A veszekedések a családban a gyerekek előtt zajlanak le. A kibékülésnek azonban már szemtanúi.

Arra a kérdésre, hogy mi hiányzik az önálló házasságra készülő fiataloknál, azt feleli: „A komoly kommunikáció. Komoly nevelőknek, tapasztalt nevelőknek, jó édesanyáknak és édesapáknak kellene ezekről a fontos kérdésekről a fiatalokkal együtt, vagy négy szemközt, beszélgetni. Többek között, hogy a szerelem feltétel nélküli odaadás az egész életben. Ez az odaadás áldozatos, karitatív, előre megfontolt, megbocsátó és mégis szenvedélyes egyúttal.

Kamarás szerint a fiatalok többsége szerelemre alapozott házasságot akar, de nem ötvöződtek még egybe bennük és főleg nem tudatosodtak bennük azok a vonások a közös életben, amik a házasság igazi egységéhez vezetnek.

A beszélgetések során azonban eljuthatnak az értelmes élet értékeinek a felismerésig: ilyenek a helyes önismeret, alázat, önzetlenség, elmúlás gondolatai...

Az igazi szerelemhez is önnevelésre van szükség.

Aranymisék, ezüstmisék...

Itt-ott még jubilálunk. Ünnepeink 40, 50 éves érettségi találkozókat, ezüst- és aranylakodalmakat és nagyon ritkán ezüstmisét és még ritkábban aranymisét is. — Érettségi találkozók és házassági évfordulók megmaradnak, mert az élet továbbmegy, de mi lesz az ezüst- és aranymisékkal, ha nem lesznek már újmiséink? — Ha nem akadnak magyar fiatalok az emigrációban és odahaza sem, akik vállalnák a papi életet a mai időkben is, mert hiszen pont ebben az anyagias és teljesen evilági beállítottságú életben kellenek a papok. Akik hirdetik az Istent és az Ő örök törvényeit ebben a törvénytelen világban, és akik naponta leesdekliek a kenyér színében Krisztust a földre.

Magyarok legkedveltebb találkozóhelye a hagyományos müncheni

M A G Y A R B Á L

Az eddigi nagyszerű keretek között **1986 február 2-án, vasárnap,** 20.00 órai kezdettel a HOTEL BAYERISCHER HOF (Promenadepl. 2-6, München 2) dísztermeiben tartjuk. - Felvilágosítás 1986 január 8-tól, 18.30-21.00 óráig a ☎ (0 89) 6 92 41 29 számon.

Kérjük honfitársainkat és barátainkat, hogy rendezvényünk dátumát már most jegyezzék elő a naptárba!

A Diákszövetség Müncheni Csoportja - Bálrendezés

A BÉCSI SZENT ISTVÁN EGYLET

közli az érdekeltekkel, hogy a hagyományos bécsi Szent István bál 1986-ban először, **nem a farsang alatt, hanem május 23-án, pénteken kerül megrendezésre.**

Ez a terminus összeesik a bécsi Ünnepi Hetek idejével, így a vidékről és külföldről jövőeknek is előnyös. — A bécsi Szent István Egylet, amelynek elnöke dr. Batthyány Ferenc, célja a Bécsben élő magyar öregek megsegítése, és a bécsi magyar fiatalok (cserkészek) támogatása. Ehhez a tagdíjak és adományokon kívül a Bécsben már hagyományossá vált Szent István bál tiszta jövedelme is hozzásegít.

A rendezőbizottság kéri az időpontváltás előjegyzését és szeretettel várja vendégeit a bécsi Auersperg-palotában s annak szép kertjében, amelyen az ismert „Bokréta” népi táncsoport is fellép újonnan betanult művészi táncaival.

A R T

DÉMÉNAGEMENTS S. A.

Szállítási vállalat

Szállítások belföldre és külföldre, tengerentúltra — légiszállítással is — költözködés, bútorraktározás, külföldi szállítmányoknál a vám elintézése.

Magyarországra is szállítunk!

Az összes keleti és nyugati államokba oda - vissza szállítunk.

Magyarországi képviselőnk:

Trans COOP, Honvéd utca 28
7400 Kaposvár. ☎ 0036 (82) 13 - 877.

Magyaroknak kedvezmény!

ART Déménagements S. A.

2 rte du Grand Lancy
Telefon 0 22 / 43 36 32 (magyarul is!)

Privát cím: Keresztes László

58 rte de Vervier
CH - 1227 Carouge, GE
Telefon 0 22 / 42 98 36 este 7 óra után

B É L Y E G G Y Ű J T Ű K !

Minden magyar bélyeget hiányjegyzék alapján szállítunk! — Kérje ajánlatunkat! —
Specialitások: Levelek - Ritkaságok - Zepelinrepülések - Tévényomatok - Különlegességek állandó vétele és eladása.
Kérje díjtalan készletjegyzékünket.
Postacím: TAL AG Abt. Philatelie Postfach 631, CH-9001 St. Gallen

Odahaza szándékosan sorvasztották el a hitet és végzetesen kevés új papot engednek felvenni, megfelelően az otthoni ateista irányvonalnak.

A szabad világban, ahol szabad a pályaválasztás, szabad a papnövendékek felvétele is, milyen kevés az újmisések száma! Csak a pénznek, az élvhajhásznak van keletje. A lelki, vallási és erkölcsi érdekeknek azonban a fiatal-ság előtt nincs értékük. Ha itt nem lesz javulás, akkor a modern világ elmerül a bűnben...

Azért volt nagyjelentőségű a passaii plébános, Török Béla kezdeményezése, amikor az idén nyáron meghívott két aranymisés papot, Pogány György és Szépe László atyákat, hogy ünnepejjék aranymiséjüket együtt a hívekkel a passaii Szent István plébánián. Hogy ezek az aranymisék példa legyenek a magyar közösség, de főleg a magyar ifjúság felé és egyben figyelmeztetés is, hogy mi lesz a magyar léttel a következő 50 év alatt, ha nem lesznek új misék, elfogynak az ezüstmisék és az aranymisék, ha nem lesznek már magyar lelkipásztorok? — Velük végleg kihál a magyarság is!

Török atya vállalta az aranymisék megtervezését, előkészítését és a sok anyagi gondot is, ami az ilyen nagy családi ünnepel együtt jár. Lelkesedése áthatotta magyar híveit és a nemmagyar híveket is, és amikor elérkezett a nap, impozáns menet indult el a plébániáról a Szent István templom felé, kettős aranymisét ünnepegni. Elöl a cserkészek zászlók alatt, utánuk a ministránsok egész serege, majd 16 fiatalabb paptárs s a végén a két jubiláns: Pogány György és Szépe László atyák manuduktorokkal, Irányi Lászlóval, a külföldi magyarok püspökével.

A templombamenőket meghatódott csendben vette körül az utca népe, fehérek és színesek vegyesen. A templomban a Szent István kórus fenséges éneke, az Ecce sacerdos magnus, zengett. A szentmise olvasmányai, az új- és öszö-vetségiék, a püspök atya beszéde, a gyönyörű magyar népéneknek könnyeket váltottak ki sokak szemében. És amikor elérkezett az átváltoztatás szent pillanata: Krisztus szállt le az oltárra a kenyér és bor színe alatt, mindenki megrendülve átérezte, hogy mennyire kell a mi anyagias világunknak ma az Isten, kell Krisztus és a papok, akik naponta leesdekliek a Megváltót a földre. Ezt a nagy közös szentmisét az ősi magyar plébánia Szent István királyról elnevezett templomában, csak a nemzeti imádsággal, a Himnusszal végezheték! A nemzeti imánnak nincsen határa, nincsen gátja, szabadon száll Amerikától a kis Magyarorszáig, összekötve múltat és jelent, hogy kiesdekelje a szabad, boldogabb magyar életet. — „Megbűnhődte már e nép a múltat s jövődőt!”

☆

A gyönyörű templomi ünnepet szeretetlakoma követte a Szent István iskola éttermében. Többszázan vettek részt. A Szent István plébánia magyar- és angolnyelvű asszonyai közösen állították elő.

Török Béla passaii plébános

Második NYUGDÍJ arany alapon Svájból: már 10.000 sFr. egyszeri befektetésével biztosíthat magának 1986 júliustól kb. 400.— sFr. havi dinamikus jövedelmet — Informál:

L. LELKES, Dipl. Oekonom
Krokodilweg 10, D-7000 Stuttgart 31

A Magyar Gimnázium hírei

ÜNNEPI HANGVERSENY

Az őszi osztálykirándulások ragyogó napsütésben folytak le. Minden osztály „mozgókonyhát” is vitt magával, amin „pecsenyesütő, bogrács és az ízes hozzávaló értendő, kedves Olvasó!”

A Kastl körüli erdők, festői völgyek, ezeken a napokon mind magyar kézben voltak.

Október 24-én volt az igazgató, dr. Ritter Márton, 60. születésnapja. Az egész iskola, gyerekek, tanárok, és más munkatársak, szeretettel köszöntötték az igazgatót, aki 1984 szeptemberében vette át teljes felelősséggel az igazgatói munkát. — Nem könnyű dolgot! 1985 januárja óta egyedül végzi az iskolában a lelkipásztori munkát is. A gyermekek szívesen fordulnak hozzá problémáikkal, mert „Ritter atya olyan megnyugtatóan tud beszélni”.

Az igazgató úr 60 év elmúltával is fiatalos lelkesedéssel dolgozik hétfő reggeltől vasárnap estig... Talán a fiúinternátusban ő az egyetlen, aki az ebédutáni egyórás pihenésen kívül minden idejét az irodában vagy a gyermekek között tölti.

Október 26-án volt a szülői értekezlet. Itt különösen a szülők, az iskola és az internátus kapcsolatáról volt szó. — A szülők nem adták le gyermekeiket az „internátusba megőrzésre”, hanem nevelésre, további boldogulásuk érdekében. Ezért mondtak le róluk egy időre, de nekik is nagyon hiányoznak.

Október 5-én Neumarktban, sportünnepély keretében osztották ki a „Kreisjugendolympiade” érmeit. A kastli vívóknak az aranyérmes Hanna Sommerer asszony, Kreisjugendleiterin adta át.

A vívók a Magyar Gimnázium Támogatóinak és Barátainak Egyesületétől értékes felszerelést kaptak: biztonsági kardvívópengéket és új típusú golyóálló mellényeket (Kevlar-műanyagból).

HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK

A Magyar Gimnázium nem német-állampolgárságú diákjai már a 9—10. osztályon felül jelentkezhetnek német nyelvvizsgára a Goethe Institut-nál. A vizsgáról nemzetközileg elismert diplomát kapnak. A vizsgának több fokozata van. A díja kb. DM 110,—

Az igazgatóság figyelmezteti az összes tanulókat az óramulasztásokra. Az óráról távolmaradni csak komoly okból (betegség, stb.) lehetséges. Könnyelmű, vagy felelőtlen hiányzás esetében az igazolatlan óramulasztás azzal a következménnyel járhat, hogy a tanuló iskoláét nem ismerheti el az iskola. A tanulók különösen ügyeljenek a vakáció előtti és utáni felelőtlen elmaradásokra.

A Magyar Gimnázium az 1985-ös „Európai Zeneév” keretében november 9-én, 11 órakor az ősrégi (román) vártemplomban ünnepélyes kórushangversenyt rendezett.

A szereplők az ensdorfi szalézi gimnázium fúvós-septetteje; a Bad Windsheim-i Georg-Wilhelm-Steller Gimnázium kórusa és szólistái; a Rohr-i Nep.-Szt.-János Gimnázium fiúkórusa, továbbá ugyancsak ennek a fúvósenekara; a Neumarkt-i Ostendorfer Gimnázium kórusa és végül a Magyar Gimnázium kórusa voltak.

Ezen a hangversenyen megjelent személyesen feleségével együtt Budapestről Halmos László zeneszerző és Keönch Boldizsár budapesti tenor-szólista. Az orgonakíséretet Menschick Wolfram szolgáltatta.

Különösen nagyhatású volt az összkórusok által a hangverseny végén előadott Halmos László „Magnificat”-ja, amit a szerző személyesen vezényelt.

Az ünnepi hangverseny Mme. Raymond Barre, volt francia miniszterelnök neje és Dr. h. c. Alfons Goppel, volt bajor miniszterelnök védnöksége alatt állt, akik személyesen jelen voltak.

Az üdvözlő szót Valentiny Géza, az Iskolabizottság elnöke mondta.

Az ünnepi hangversenyen ott volt Dr. Aigner német szövetségi képviselő, Mosner Xaver h. Landrat, továbbá az Amberg-Neumarkt-i körzet polgármesterei és képviselői, valamint számos magyar és német szülő és vendég.

Nem hallgathatjuk el a jólsikerült ünnepély áldozatos előkészítőit: Geisenhofer Cayetan, a Magyar Gimnázium Barátainak az elnöke, Dr. Ritter Márton igazgató, Zsongor Kálmán kórusvezető, a kedvesnővérek és a rendező tanárok.

50 ÉVES A BRÜSSZELI MAGYAR HÁZ

A brüsszeli Magyar Házat már 1935-ben a Magyar Szociális Bizottság tagjai alapították, élükön gr. Voracziósky Olivér, brüsszeli magyar követ és dr. Szántó Antal, brüsszeli magyar lelkész.

Az épület gyűlések és előadások tartására alkalmas dísztermet, iskolatermet, irodát, könyvtárt, társalgótermet, stb. foglal magában, amelyeket Bezsil Margit és Boross Stefánia nővérek úgy rendeztek be, hogy céljuknak megfelelően. — A Magyar Ház vezetése még ma is a Brüsszeli Magyar Szociális Bizottság hatáskörébe tartozik, és örömmel látja falai között mindazokat a magyarokat, akik magatartásukkal bizonyítják, hogy méltó tagjai a magyar nemzetnek.

A LEGSZEBB KARÁCSONYI AJÁNDÉK:

K ö n y v e k :	őSch
A magyar színészet nagy képes könyve (1849-től napjainkig) (Díszes album sok száz fényképpel, szöveggel.)	520,—
Borsa. M-Tolnay, P.: Az ismeretlen Operaház (A 100 éves épület építésének története napjainkig.)	196,—
Dávid K.: Magyar egyházi gyűjtemények kincsei (Német nyelven is.)	390,—
Klősz, Gy.: Budapest anno... (Díszes fotóalbum a 19. század közepének pest-budai fotóiról.) (Németül, angolul.)	350,—
Sikota, Gy.: Herend porcelánművészete. (Album. Magyar, német vagy angol nyelven.)	364,—
Tokaj-Hegyaljai album. (Az 1867-es kiadás változatlan utánnomása, magyar, német, angol, francia szöveggel, 22 korabeli metszettel, díszes kivitelben.)	400,—
L e m e z e k :	
SLPX 11477 Magyar Gregorianum. A karácsonyi ünnepkör dallamai (Latin nyelven.)	130,—
SLPX 16598 Csendes éj. (O Tannenbaum, Kiskarácsony-nagykarácsony, Csendes éj, A kis Jézus, Mennyből az angyal, stb.)	130,—
SLPX 12399 Szokolay: Magyar karácsony. (Karácsonyi pásztorok, Dicsőség mennyben az Istennek, Adjon Isten jóéjszakát, O gyönyörű szép, stb.)	130,—
SLPD 12533 Karácsonyi és húsvéti vecsernyék. (Schola Hungarica.)	140,—
Minden kedves vásárlónknak kellemes ünnepeket, békés boldog új esztendőt kíván a BÉCSI MAGYAR KÖNYVESBOLT	
Domgasse 8 A - 1010 Wien Telefon: 52 73 15.	

Az élet könyvéből

AUSZTRIA

Bécs: Szabó Mária honfitársnőnk, 1985. október 10-án tett örök szerzetesi fogadalmat a Vizitációs-Rend zárdatemplomában (Wien, Rennweg 10). Nemes elhatározásához szívből gratulálunk. Bár lenne minél több követője!

Halottaink: **Schmerzling Gizella**, 1985. június 12-én Bécsben, 81. életévében elhunyt. A baumgartneri temetőben várja az örök életre való feltámadást. Mély, vallásos meggyőződéssel terjesztette a hitbuzgalmi sajtót. — **Rác János**, 1985. június 30-án, életének 70. évében, Bécsben elhunyt; július 9-én temették Kagrauban. — **Schmidl Károlyné**, 1985. október 8-án, 82 éves korában Bécsben elhunyt; férjével, Krisztus és Egyháza iránti tiszteletből mindenkor készséggel segítettek lelkipásztoraiknak. Az Úr legyen a jutalmazójuk! — **Hajgató Ilona**, hosszú szenvedés után 1985. október 15-én, 69. életévében Ebenthalban elhunyt. — **Fejős Camilla**, Ft. Fejős Ottó stuttgarti magyar lelkész édesanyja, 1985. október 29-én, 85. életévében, Bécsben elhunyt. Hat pap kísérte utolsó útjára november 8-án. Egyházas lelkülete és szociális beállítottsága mellett értelműdött fiában a papi hivatás. — **Németi István**, 1985. november 4-én a Maria Anzbach-i szentelőthonban, 90. életévében elhunyt. Mélyen vallásos, öntudatos hívője volt Egyházunknak, valóban az Istennek élt és élete végéig terjesztette a vallásos irodalmat. — Szeretett halottainknak adjon az Isten örök békét!

Innsbruck: **Halottaink:** Nagy veszteség érte a tiroli magyar társadalmat, mert **laszkári báró Braunecker Erika**, szül. **Benedicty**, 79 éves korában elhunyt. Erika bárónő hosszú időt töltött el Budapesten és született osztrák letéve kitűnően beszélt magyarul. Férje oldalán, aki magyar országgyűlési képviselő volt, báró Braunecker Antal, sokszor vendégül látta az innsbrucki magyarokat és otthonuk mint magyar sorskérdéseket fejtegető szalon, az itteni magyar-osztrák társadalom szellemi központja lett. Isten részeltesse jószágáért örökké tartó örömeiben. — Fiatalon, de hitünk erejéből jól felkészülten, 44 éves korában elhunyt **Hazafy Attila**, közigazdász, a volt innsbrucki magyar gimnázium diákja, akit temetésén sok osztrájtársa könnyes szemmel búcsúztatott el. Minden nemes magyar ügynek lelkes támogatója volt. Távozása óriási veszteség mindnyájunk számára és élete példaképe továbbra is él szívéinkben. Gyászolják felesége és 4 éves kislánya. — Ugyancsak 79 éves korában elhunyt **Schleifer Franciska**, férje **Schleifer Rózsa** a pécsi katonai kórházban teljesített szolgálatot főtörzsőrmesteri rangban. Lakásuk az innsbrucki magyarok megszokott találkozóhelye volt, ahol szeretetben ünnepeltük emberi életünk különböző mérföldköveit. — Jóságukért jutalmazd meg őket Urunk országában az örök élet világosságával!

Linzi Keresztelés: — **Esküvő:** Október 21-én a Magyar Olthon kápolnájában a Kereszttség Szentségében részesült **Orcsik Sára**. — Ugyanott és ugyanaznap **Balogh Lászlóval** kötött szentségi házasságot.

Elsőáldozók: Okt. 20-án a Neue Heimat templomban járultak első szentáldozáshoz **Laczházi Magdaléna és Anna**. — A szülői jó példa és gondos nevelés nagyban elősegítette készülődésüket életüknek erre a nagy napjára.

Ezüstmenyegző: Október 6-án a Neue

Heimat-i templomban tartották **Törköly József és Anna** ezüstményegzőjüket. — **Törköly József** sok év óta a Felsőausztriai Magyarok Kultúregyesületének alelnöke, hitvese pedig elnökségi tagja. Annak ellenére, hogy kevés segítséget kaptak másoktól munkájuk elvégzéséhez, mindig legyőzték a nehézségeket és áldozatosságuk eredményeként számos sikeres rendezvénnyel dicsekedhetett az egyesület. — Az ő jubileumuk alkalmával az Urstien áldását kívánjuk további életútjukra gyermekeik családjával együtt.

BELGIUM

Briússel: **Keresztelő:** **Rückfalvi Borbála, Zsuzsanna, Rozália** 1985. okt. 13-án a **Szentkereszt**égy kegyelmében részesült és az Egyház gyermekévé lett. Szeretett szüleinek és a kicsinek minden jót kívánunk!

Halálozás: von **Oberhauser Ferenc** (87), Andeska Théophile és Mme. Fekete nagybátyja, Kőszegen elhunyt. — Hosszú betegség után október 26-án elhunyt **Cézár Geszler** (75). Testét az egyetemre hagyta.

Lélege: Újszülöttek: — **Megkereszteltek:** **Van Hemelrijck Feri**, Johan és Slezák Rose fia, Hasselt; — **Szabó Guillaume**, Attila és Desonay Patricia fia, Foret; — **Szigetvári Olivya**, Ifj. Endre és Francoeur Martina, Chenée; — **Porrovecchio Sebastiano**, Angelo és Kovács Ildikó fia, As; — **Böröcz Jessica**, Sándor és Bendóti Marie Claire leánya, Genk; — **Van Haute Céline**, Gerald és Raffay Noela leánya, Warsage; — **Duchateau Francois**, Pierre és Szemere Marion fia, Heer Agimont; — **Selymes István**, László és Scarlon Nadia fia, Naissouvaux. — Gratulálunk! Növekedjenek erőben, egészségben!

Házasságot kötöttek Isten és az Anyaszentegyház színe előtt: **Hofmann Richard és Rogovnik Gizella**, Herstal (Pontisse); — **Hubner Béla és Costes Elisabeth**, N. D. de Lacaune; — **Perris George** és **Berta Nora**, Hasselt; — **Ösy László és Saim Chantal**, Pironchamps; — **Ösy András és Hubert Annick**, Pironchamps. — Éljenek boldogan!

Elhunytak az Úrban: **Nemes Sándor**, 53 éves, Tóth Mária férje, 5 gyermek édesapja, Grace-Hollogne; — **Novitz József**, 62 éves, Márkus Teréz férje, 3 gyermek édesapja, Oupaye; — **Klipperné Tuma Magdolna**, 80 éves, Heure le Romain; — **Visconti Sándorné, Hoffmann Mária**, 83 éves, Hortal; — **Szenográczi János**, 78 éves, Misi édesapja, Pestszenterzsbet; — **Dravec Györgyné Merle Rózsa**, 65 éves, Maasmechelen; — **Bólya János**, 60 éves (Edingeni hadifogoly), Verviers; — **Márton Pál**, 49 éves, Herstal (tragikus halállal); — **Simon László**, 64 éves, Ünep Erzsébet férje, Párizs; — **Wuitz Vilmos**, 62 éves (Edingeni hadifogoly), Braine le Comte; — **Denz Henrikné Stelzhamer Vilma**, 77 éves, Seraing; — **Nedermann Mária Rogovnik Mártonné** és 2. házasságában **Sladek Józsefné**, 73 éves, Eisden; — **Molnár András**, 78 éves, Anna nővér fivére, Erdélyben. — Az Úr aki hívta őket, fogadja be mindannyiukat örök hajlékába!

HOLLANDIA

Venlo: **Halálozás:** Hosszú szenvedés után, a betegek szentségében részesülve, költözött el az örök hazába **Kariay Kórházi Károly**, az amsterdami magyar misék hűségese résztvevője. Temetése július 24-én volt; — Szeptember 13-án elhunyt **Rác Dezsőné, Lakatos Ilona**. 18-án temették Den Haag-ban. Adj, Uram, örök nyugalom! megholt testvéreinknek!

NÉMETORSZÁG

München: **Keresztelés:** **Husz Kristy, H. Sándor és Szabó Andrea** kislánya, 1985. október 26-án München-Solln-ban részesült a szentkeresztben.

Házasság: **Husz Sándor és Szabó Andrea**, október 26-án kötöttek egyházi házasságot München-Solln-ban; **Fazekas István és Ceglédi Éva** november 16-án kötöttek házasságot Münchenben, a Damentstiftskirchében.

Halottaink: **Mayer Edéné** szül. **Fáckerti Margit**, a müncheni Magyar Misszió hűségese segítőtje és híve, 90 éves korában, 1985. október 28-án meghalt. Temetése október 31-én volt a müncheni Waldfriedhofban. — Nyugodjék békében!

OLASZORSZÁG

Keresztelés: Ca' di David (Verona): április 14-én megkeresztelték **Nicolát**, Caporali Giovanni és Nagy Márta második

gyermekét (a „némileg” késői tudósításért elnézést kérünk!) — Isten éltesse a kis Nicolát és a szülőket!

Házasság: A Milanóban lakó **Demetronics Zsuzsanna** augusztus 4-én Budapesten kötött házasságot **Ferenzi Cesaréval**. Isten áldása legyen rajtuk!

Halálozás: Szeptember 20-án, 79 éves korában Rómában meghalt **özv. Picardi Vittorioné** szül. **Gyöző Rosemarie**. Nyugodjék békében!

Halottaink

BÁNYÁSZ KÁROLY ALDOZÓ-PAP †

(1917 — 1985)

Az egykor jóval terebélyesebb magyar emigrációs papok fájáról ismét letrört egy erős ág. Az Isteni Főpap 1985. november 13-án magához szólította hű szolgáját, a münsteri magyarok lelki- atyját.

1944. április 13-án csaptak le először az amerikai bombázók szülővárosunkra, Győrre. A légitámadást együtt éltük át a Káptalan-domb egyik legbiztosabb pincéjében Várics kanonok úr háza alatt. Ide jöttek a szeminaristák is. A pokoli robbanások alatt a rózsafűzért imádkoztuk és én, akkor még kis gimnazista nem szüleimnél kerestem menedéket, hanem a kék reverendás Bányász tiszteendő bácsinál, akiből már úgy sugárzott a jóság és a szeretet, hogy az érzékeny gyerek-lélek azt azonnal észrevette.

Később is többször láttam. Ő vitte a fényes püspöki asszisztencia élén az ezüst keresztet, mely ma is a Székesegyház féltett kincse, a régi ötvösművészet remeke. Ezt a feszületet felcserélte az emigráció sokkal nehezebb keresztjével és mások helyett is hordta egész életén át, alázatosan, szelíden.

Ott voltam szentelésén is. Gyertyatartóra került. Meggyújtották. Isten gyújtotta meg! Égett... hol mozdulatlan, hol lobogó lángocskával. Önmagát emésztette. Jelszava volt: folyton égni, ki nem aludni, csak azért, hogy Jézus éljen: Jézus körül és a magyar lelkekben világosság legyen. S amikor utolsó lobbant, mindenki oly természetesnek tartotta, hogy világlított, hogy elemész-tette magát. Ezt köszönjük most meg neki. — Ilyen a papi hivatás.

A gyászszertartás alatt, melyet nagy papi segédlettel paptestvére Czódor István, hamburgi plébános, magyar lelkész celebrált, arra gondoltam, hogy a halál az Egésznek csak felőlünk látszó oldala. A másik oldalon ez áll: megdicsőülés!

A koszorúerdővel elborított koporsóra odatettem szentelő püspöke utolsó aláírásával ellátott győri Könyvező Szűzanya képet, mely előtt oly sokat misézett, imádkozott. Kísérje el őt utolsó útjára is a győri Szűzanya.

A magyar nép papja volt. Áldozat a magyar nemzet oltárán. Magvető a magyar lelkek talaján. Hű pásztora Krisztus nyájának. Halász a magyar emigrációs élet örökké háborgó tengerén.

Sírája keresem a legkifejezőbb felírást, amiben minden benne lenne. Mert én a papi sírokra csak ennyit írnék: pap volt. Ez a legkifejezőbb papi sírfelirat. Károly Atya, nyugodjál Krisztus békéjében!

Boros L.

*

Elhunyt paptestvérünk, Bányász Károly rövid életrajza:

Kapuváron 1917 május 19-én született kilencgyermekes családból. Középsiskoláit, majd a szemináriumot Győrben végezte. 1942 június 21-én szentelték pappá. Utána 1942—1944-ig Árpáson káplán, 1944-től 45-ig tábori lelkész és mint ilyen, esik orosz fogságba. 1947-ben került haza. Prefektus a győri ta-

nítóképző internátusban és egyúttal hitoktató 1949-ig. Kisbácsán lelkész 49-től 56-ig. A forradalom után menekülnie kell. Belgiumban, majd Németországban telepszik le, ahol 1961-től haláláig a münsteri egyházmegye magyar híveinek hűségese lelkipásztora.

Temetését az egyházmegye rendezte. A Sankt Clemens plébániatemplomban, Münster-Hiltrup, volt november 19-én 10 órakor az ünnepi requiem, sok magyar és német pap részvételével.

Magyar paptestvére, Czódor István, hamburgi plébános, temette. — Nyugodjék békében!

† P. ISZAK ANGELICUS

1919 — 1985.

P. Angelicus 1985. október 30-án halt meg Chieri-ben (Torino). A torinói magyarok közt köztiszteletnek örvendő domonkosrendi szerzetes 66 éves korában váratlanul elhunyt. — Életében sokat betegeskedett és szenvedett ez a jó magyar domonkos páter. Nagyon csendes, szerény, tudós típus volt. Kissé félszeg is, mert igen rövidlátó volt. De a szíve annál melegebb.

Az „Életünk”-nek csendes olvasója volt. Szeretett létere, magától pontosan előfizetett. — Az egyháztörténelem tudós professzora... Ki sejtette volna, hogy költő is egyben. Szép verseket írt és mélyértelmeűeket.

Még ez év szeptemberében elküldte egyik költeményét névdruzájának és szerzetes-testvérenek, Kovách Angelusznak. Tőle kaptuk és frissen közöljük az „Életünk” olvasóinak búcsúzóul tőle. — Mintha csak érezte volna, hogy közel a halál...

NYÁRUTÓ

Múlik a nyár. Már kandikál az ősz. Korai varjat riogat a csösz. Nincsenek fecskék, nem surran a fűrj.

Érik a szőlő, fogytán a barack. Holnap már dértől ropog a baraszt S elnémul aztán az egész vidék.

Nézd! A havasból les reám a tél: Kezében széles fehér szemfödél... Láttára erdő, mező megrid.

Félek? — De miért? Hisz nem vagyok magam.

Nem hagy el, megvéd Megváltó Uram S életem végén szívére ölel.

Ez minden, amit P. Iszak Angelicus-ról tudunk. De ez nagyon sok, mert búcsúversében belelátat bennünket az ő szép és mélyen hívő lelkébe. — Adj, Uram, örök nyugalom! neki!

Újdonság! **Renelje meg!**

Ölvedi János:
■ **NAPFOGYATKOZÁS** ■
Magyarok Szlovákiában

Az író postumus könyve a csehszlovákiai magyarság történetét tárgyalja Trianontól napjainkig. Objektív, de bátor hangon szól a felvidéki magyar néppel szemben elkövetett embertelenségekről s a ma is meglevő, súlyos problémákról. Több mint történelem: tanulság és figyelmeztetés.

A könyv ára DM 34,—, vagy US \$ 12,—.

Megrendelhető: Ölvedi Klára,
Klingsorstr. 10, D-8000 München 81.

APOR VILMOS

győri püspök részletes, átfogó életrajzához keresünk minden még fellelhető adatot. Aki ilyenre rendelkezik, kérjük, írjon a következő címre: **Bitskey Gabriella, Karolinenstr. 9, D-8000 München 22** címre.

Megjelent!

TÖTTÖSY ERNŐ: TÉBOLY

című könyve.

Egy művi tudathasadás története. A pszichiátriai kezelés a politika szolgálatában. Hiteles tanúságtétel és házagpótló dokumentum.

Ára 12,— US \$, vagy ezzel egyenértékű más valuta (DM 35,—; Sfr 30,—; Fr. 100,—) és 2,— \$ portó.

Megrendelhető a Nemzetőr címen, vagy a szerzőnél: Dr. Ernest Töttösy, 3 Ave. Lambeau, B-1200 Bruxelles.

CSERKÉSZ TÉLI TÁBOR

Az európai cserkészkerület idej,
hagyományos TÉLI TÁBORÁT

1985. december 26-tól 1986 január 6-ig
a tiroli ACHENKIRCHBEN tartja.

Jelentkezni lehet a cserkészparancsnok-
oknál és az európai cserkészkerület
központjában: Oberföhringer Str. 40,
D-8000 München 81. ☎ (089) 98 26 37 - 38
Kívánatra pontos leírást küldenek.

Táborparancsnokság

ÚJDONSÁG! MEGJELENT!

Borbándi Gyula:
A MAGYAR EMIGRÁCIÓ ÉLETRAJZA
1945 - 1985

Megrendelhető: Büchergilde - Könyv-
barátok Köre (Schweiz), Mühlstiegrain
18, CH-4125 Riehen, és minden magyar
könyvkereskedésben - Ára: DM 62,-

Rupp László hites törvényszéki fordító,
vállal fordításokat magyarról németre és
németről magyarra. Postfach 162. D-8000
München 1. - ☎ (0 89) 53 02 35.

POPOVITSNÉ - PATAY KATALIN
szakkozmetikus

München, a Partnach Platz-nál.
Kezelések megállapodás szerint.
Telefon: (0 89) 7 69 33 01

HAZAI HENTESÁRÚ DM

1 kg Kolbász száraz	18,-
1 kg Kolbász füstölt	16,-
1 kg Vészurka rizsával	12,-
1 kg Májashurka rizsával	12,-
1 kg Disznósajt	14,80
1 kg Tokaszalonna	10,80
1 kg Vastagszalonna	14,-
1 kg Tepertő	16,-
1 kg Borda	12,-
1 kg Sonka	24,-

A szállítás utánvétele.
5 kilón felüli rendelésnél portómentes.
MICHAEL TAUBEL, Metzgermeister
6710 Frankenthal / Pf. ☎ (062 33) 6 26 93

ÚJ MŰVÉSZLEMEZ A

KASTLI GIMNÁZIUM MEGSEGÍTÉSÉRE

Beethoven Sonate N. 2 Op. 31 -
Liszt: Après une lecture du Dante; fanta-
sia quasi sonata; sonetto 123 del Pet-
rarca. - A művészi lemez megrendel-
hető Európában DM 20,- ellenében a
„Les Amis de Kastli“-nél, Oberföhringer
Str. 40, D-8000 München 81. - Tengeren-
túlon US \$ 10,- ellenében a Hungarian
School Care Club-tól, P. O. Box 11027,
Cleveland, Ohio 44111, USA és az ösz-
szes amerikai magyar könyvkereskedé-
seknél. - A lemez német, magyar és an-
gol ismertetőszöveggel van ellátva.

FIGYELEM! ÚJ KIADÁS!

Közi Horváth József:

APOR PÜSPÖK ÉLETE ÉS HALÁLA

A régen elfogyott könyv 2. kiadása,
dokumentumokkal és gazdag kép-
anyaggal kibővíve. Ára: DM 20,-.
Megrendelhető az „Életünk“ címén.

DIÓSZEGHY TIBOR, hites tolmács és
fordító, magyar - német és német - magyar.
Németországban tanácsadás, állampolgár-
sági és menekültügyi kérdésekben, vala-
mint peres ügyekben segít. Daimlerstr. 249.
D - 4040 Neuss. Telefon (0 21 01) 54 13 17.

FÉNYKÉPEZŐGÉPEK - FOTOMUNKÁK
PASSFOTO

FOTO DOBOS

Rindermarkt 16

8000 München 2 - Telefon (0 89) 26 51 22

SZALONCUKOR
csokoládé fondant
vagy csokoládé zselé
töltelékkel

1 kg DM 15,80

Rendelés 5 kg-tól portómentes.
Rendeljen idejében levelezőlapon
vagy telefonon 17.00 óratól).

Hétvégén egész nap.

ROLAND WELKENS
Robert Bosch Str. 12b
8900 Augsburg ☎ (08 21) 70 33 72

HIRDETÉSEK

**Töltse velünk a karácsonyt vagy a
szilvesztert Budapesten illetve Magyar-
országban.** - Oda-vissza az út busszal
Stuttgartból csak DM 199,-; München-
ből DM 179,-.

Terminusok: 1985. dec. 21 - 26-ig, és
december 28-tól január 2-ig.

Jelentkezés: **Zoltán Pál Reisebüro**
Sindelfinger Str. 118, 7032 Sindelfingen
Telefon (0 70 31) 3 63 44

Melegsívű őszinte barátot - 60-as ér-
telmiségi férfi ismeretségi keresi, köl-
csönös szimpátia esetén házasság cél-
jából, csinosnak mondott, vidám, nyu-
godt természetű, független nő. Fényké-
pes válasz „Diszkrétció“ jelígre a ki-
adóba kér.

Negyvenéves, 183/74, jömegjelenésű
káros szenvedélyektől mentes, nőtlen,
barna, szorgalmas műszerész, ezúton
keres jólelkű, szerény, házias - lehető-
leg hozzáillő magasnövésű - feleséget.
Leveleket „Szeretettel várlak“ jelígre a
kiadóba kér.

Értelmiségi magyar özvegyasszony, 57/
168, jó körülményekkel és jókedéllyel,
házias és otthonát szerető - megismer-
kedne korban hozzáillő, komolyszándé-
kú, jólelkű férfivel. Válaszokat „Még né-
hány szép évet együtt“ jelígre a ki-
adóba kérek.

Budapestben élő, diplomás, csinosnak
mondott, derűs természetű, házias, füg-
getlen nő, művészeteket, utazást ked-
velő, - keresi hasonló érdeklődéskörű,
intelligens 60-as férfi ismeretségi há-
zasság céljából. Fényképes választ kér
„Boldogság“ jelígre a kiadóba.

„Nyugateurópai Magyarok Hirdetője“
eddig tölem hirdetett „Magyar Hirdető“
neve erre változott! - **Ingyen** hirdet el-
ső számában, ha **szövegét** mielőbb meg-
küldi. Költségeim fedezésére (ismertető,
első szám ára, postaköltség) 10,- DM-t,
vagy 4,- US \$-t kérek levélben! Korlát-
lan szövegterjedelem! USA, Canada: hír-
detve első szám januárra várható ele-
gendő, 50 hirdető esetén. **Rovatok** (csak
apróhírd.) minden témát felöllelhetnek.

Kubinyi Tibor, Hilla Scheider Weg 12 E,
D-5000 Köln 91, Tel.: (02 21) 8 30 51 36.

NEMZETŐR KÖNYVEK DM

Tollas Tibor: Forgószélben	
Válogatott versek, 250 old. füzve	30,-
vászonkötésben	38,-
Fehérvári István: Szovjetvilág Magyar- országban 1945 - 1956 füzve	35,-
keménykötésben	45,-
Szolovnyicin: Gulag csak II. kötet.	
Oroszból fordította Szenté Imre.	30,-
Rozanich István: A másik partról (versek) füzve	12,-
Dálnoki Veress Lajos: Magyarország honvédelme a II. világháborúban (3 kötet) vászonkötésben	80,-

Megrendelhető a könyv árának beküldésé-
vel: Nemzetőr, Ferchenbachstr. 88, D-8000
München 50, BRD címen.

„TÉNY“ Ungarische Spezialitäten

Inh.: O. Bayer

Kreitmayerstr. 26 - 8000 München 2

Telefon (0 89) 1 29 63 93 DM

Egri Bikavér	6,80
Alföldi Olaszrizling 1.	5,50
Alföldi Kékfrankos 1.	5,50
Abasári Rizling 0,7	5,95
Debrői Hárslevelű	6,30
Badacsonyi Kéknyelű	7,20
Badacsonyi Szürkebarát	7,30
Soproni Kékfrankos	6,60
Villányi Burgundi	7,30
Hajósi Cabernet	7,30
Boglári Olaszrizling	6,-
Boglári Kékfrankos	6,-
Boglári Cabernet-rosé	6,-
Csopaki Rizling	6,80
Zöldszilváni	7,30
Tokaji Aszú 4 puttonyos	14,50
Tokaji Aszú 3 puttonyos	12,50
Vilmos körtepálinka	24,50
Császárkörte	19,50
Kecskeméti barackpálinka	27,-
Cseresznye pálinka	24,50
Szilvapálinka	17,50
Kosher Szilva pálinka 0,8	32,-
Hubertus	21,-
Beverage Bitters 0,5 lit.	17,-
Pick szalámi	kg 27,-
Csabai	kg 25,-
Gyulai	kg 23,-
Házi kolbász	kg 19,-
Kalocsai tarhonya	1/2 kg 3,30
Nagykockatésztá	1/2 kg 3,50
Paprika káposztával	0,7 lit 4,90
Hegyes eróspaprika	4,90
Hegyes csipőspaprika	4,90
Globus paprika káposztával	0,66 3,50
Kolozsvári káposzta	Ds. 4,40
Disznósajt	kg 12,50
Véres-, májashurka	kg 12,50
Paprikakrém tubus: édes/erős	1,50
Gulyáskrém tubus	1,80
Desszert szaloncukor	kg 16,-

- Üvegárút is szállítunk -

OTTHONRAVÁGYÓK: 55/178 Ameri-
kából - 54/175 Ausztriából, keresnek
nemdohányzó **sorsbírókat**. Válaszokat
„Földiek“ jelígre a kiadóba kérek.

Balaton partján, Révfülp és Bada-
csony között, nyaraló szőlővel és gyü-
mölcössel eladó. Leveleket „Balaton“
jelígre a kiadóba kérek.

Zenetanáró, 38/160, kékszemű, vi-
dámkedélyű, házias, minden szépet és
jót - főleg gyerekeket - szeret, házias-
ság céljából megismerkedne komoly, ka-
tolikus férfivel, aki szintén egyházilag
óhajt esküdni. Választ „Ave Maria“ jel-
ígre a kiadóba kér.

KERESÉS

Tóth Mária szül. **Thalmayer**, édesapja
Thalmayer Alexandru (Sándor), szül. Haj-
dúnánáson, 1917-ben. 1918-1983-ig Erdé-
lyben élt: Borszéken, Gyergyóholló,
Szászrégen és Maroshévízen. 1983 óta
Németországban él. - Tanút keres a
németesítéshez. Ha valaki ismeri, kéri
az alábbi telefonszámon felhívni: (08031)
3 13 79 este 6 óra után, vagy (08031)
3 35 63 este 7 óra után.

Közlemény

Hegedűs-Zsille szerzőpáros ezúton tá-
jékoztatja az érdeklődőket, hogy közös
könyvük: „Élet egy eszme árnyékában“
egységes ára: öSch 280,-; DM 40,-,
vagy ennek megfelelő nyugati deviza.
Ellenkező árak tévesek!

FORDÍTÁS

**Műszaki, tudományos és egyéb szö-
vegek, okmányok, hitelesített fordí-
tása magyarrá/németre, kedvező
áron, legrövidebb határidővel.** -
Ficsor László okl. mérnök, Rhein-
hausenerstr. 10, D-4130 Moers 1.
Telefon (0 28 41) 3 34 72.

FIGYELEM!

Az „ÉLETÜNK“ előfizetési ára
egy évre DM 18,-, tengerentúrra
légipostával DM 28,-.

**Kérjük előfizetőinket az előfizetési-
díjat lehetőleg postscheckkontónk-
ra, tengerentúrról pedig ne bank
útján, hanem eurócekkben utalják
át, mert a banklevonás igen nagy.**

● Kedvezményes áron kapható! ●

HIRDETTEM AZ I G É T!

Mindszenty szellemi végrendeletének
ez a könyv az első gyöngye, amit
kiadott a Mindszenty Alapítvány.
A könyv tartalmazza Mindszenty
legfontosabb körleveleit, írásait és
beszédeit, amiket harcban a meg-
szállók irrt vagy mondott, vala-
mint felejtethetetlen körújtjain a világ-
ban szétszórt magyarokhoz intézett.
A 60 oldalas bevezető tanulmányt
Közi Horváth József írta.

- Legszébb ajándék! -

Ára DM 20,- vagy \$ 10,- + portó.

M. SZERDAY - Metropolis Verlag
KÖNYV ÉS HANGLEMEZ Sfr.

Benedek István: - mondta Krisztina	27,-
Berkesi A.: Szerelm három tételben	20,-
Koestler Arthur: Sötétség délben	25,-
Bibó István: Összegyűjtött munkái I	47,-
Szilvási: A néma	39,-
Sienkiewicz: Quo Vadis	34,-
Dümmerth D.: Az Árpádok nyomában	18,-
Dümmerth: Az Anjou-ház nyomában	23,-
Boros - Rapcsányi: Vendégségben	
őseinknél	33,-
Feuchtwanger: A csúnya hercegnő	13,-
Krudy Gyula: Telihold	23,-
(ezenkívül minden Krudy könyv raktáron)	
Németh László: Emberi színjáték	18,-
C. Bronte: Shirley	28,-
C. Bronte: Jane Eyre	26,-
Szótárak, nyelvkönyvek, útikönyvek és utazási regények, gyermek- és ifjúsági könyvek! Nyugati és antikvár is nagy választékban! Hanglemezek és teljes operák!	
Kérje katalógusunkat - díjtalanul küldjük!	
M. SZERDAY - Metropolis Verlag Teichweg 16, CH-4142 Münchenstein/Schw. ☎ 0 61 / 46 59 02, külföldről: 0041 / 61 46 59 02	

MINDSZENTY BÍBOROS

magyar nyelvű életrajza

Közi Horváth József

tollából, zsebkönyvben.

Megrendelhető az Életünk szerkesz-
tőségénél (Máriacellen Bourdeaux
Ottó SJ atyánál) és az összes
magyar lelkésznel.
Ára Európában 6,- DM,
tengerentúrra 4,- dollár.

ÉLETÜNK

Szerkesztőség és Kiadóhivatal

Oberföhringer Str. 40.

D-8000 München 81

Telefon: (0 89) 98 26 37 - 38

Felelős Kiadó:

a Magyar Kat. Főlelkészszög.

Felelős szerkesztő:

Dr. Harangozó Ferenc, lelkész.

*

Redaktion und Herausgeber:

die Ungarische Oberseelsorge,

Oberföhringer Str. 40.

8000 München 81.

Telefon: (0 89) 98 26 37 - 38.

Redakteur: Dr. Harangozó Ferenc.

Abonnement: DM 18 - pro Jahr,

nach Übersee mit Luftpost DM 28,-.

ELŐFIZETÉS:

Az Életünk a helyi magyar lelke-
szek terjesztik. ők küldik szét és ná-
ink is kell előfizetni!

Tengerentúrra, vagy ahol nincs ma-
gyar lelkész, oda a kiadóhivatal küldi
az újságot.

Előfizetési ár egy évre DM 18,-

vagy ennek megfelelő valuta.

Tengerentúrra légipostával DM 28,-

Lapzárta: a hónap 18-án.

Hirdetéseket csak 15-ig fogadunk el.

Postscheckkonto München:

Konto-Nr. 606 50-803 - BLZ 700 100 80

Kath. Ungarn-Seelsorge, Sonderkonto

Bankkonto: Bayer. Vereinsbank,

Konto-Nr. 145 857 - BLZ 700 202 70

Kath. Ung. Seelsorge „Életünk“.

Druck: Danubia Druckerei GmbH,

Ferchenbachstr. 88 - 8000 München 50

Beilagenhinweis: Einem Teil dieser Auflage
liegt bei: Rundschreiben. - A kiadvány
egy részéhez körlevél van mellékelve.

A MUSICA HUNGARICA

AJÁNLATA KARÁCSONYRA DM

Harsányi Zsolt: Matthias Rex, 780 o.	35,-
Surányi Miklós: A trianoni páva	25,-
Lawrence: Lady Chatterley szeretője	17,-
Ember Mária: Vicegyűjtemény	15,-
Galgóczy Erzsébet: Vidravas	20,-
Balás Gábor: A székelyek nyomában	24,-
Fraitz Kahn: A szerelem iskolája	60,-
Moldova: Tíz tucat, 4 regény	20,-
Podmaniczky F.: Egy régi gavallér emlékei	24,-
Dr. Agárdi: A grafológiáról mindenkinek	19,-
P. Howard-Rejtő könyvei drb.-ként	13,-
A 14 karátos autó, Piszkos Fred közbe- lép, A 3 testőr Afrikában, Csontbrigád.	
Az Inyemester szakácskönyve, 610 o.,	27,-
Gundel: Kleines ung. Kochbuch	16,-
EGRI CSILLAGOK magyarul és németül	24,-
Magyar nyelvlecke, 3 lemez, könyvvel	34,-
Német, angol nyelvoktató kazetták 6 drb. könyvvel, darabonként	110,-
Munkácsi Mihály falinaptár	22,-
Népviselői falinaptár	20,-
SLPX 12399 Szokolay: Magyar karácsony, válogatott karácsonyi énekek	21,-
SLPX 16598 Csendes éj... karácsonyi éne- kek a Madrigal kórus előadásában	21,-
A két lemez együtt kedvezményesen	32,-
SLPM 1021 21 jsmert nótá Dóry József énekével: Csak még egyszer tudnék ha- zámenni, Gyöngyvirágos kis kertben, Híányzik valaki, Hogyha ír majd... 21,-	
Csokoládés SZALONCUKOR 1 kg	17,-
Kérje díjtalanul könyv-, hanglemez- és kazetta árjegyzékeinket!	
MUSICA HUNGARICA Rümnnstr. 4	
8000 München 40 Telefon (0 89) 30 50 43	

Kiadóhivatalunknál kapható

könyvek

Mindszenty József: Hirdettem az Igét (1944-1975). - 300 oldal, vászon- kötésben DM 20,- vagy \$ 10,-	
Kardinal Mindszenty: Erinnerung, 4. kiad., vász. köt., DM 40,- \$ 22,-	
Közi Horváth József: Mindszenty bíboros, zsebkönyv DM 6,- \$ 4,-	
Közi Horváth József: Apor püspök élete és halála; 2. bővített kiadás, 22 képpel DM 20,- \$ 10,-	
Hermann Egged: A katolikus Egyház története 1914-ig. Az egyetlen modern magyar egyháztörténet. 582 oldal. DM 32,-	
Az irodalom világa. Irodalomelméleti alapvetés, 100-nál több versilluszt- rációval, kb. 300 oldal, vászon kö- tésben DM 20,- \$ 10,-	
Szamosi József: Máriacelli emlé- könyv, képes kalauz 48 képpel, ebből 32 színes DM 12,- \$ 6,-	
Mindszenty József: Napi jegyzetek, 480 o., vászon k. DM 32,- \$ 15,-	
Szállításnál + portóköltség.	
Megrendelhető: az „ÉLETÜNK“ kiadóhivatalánál Oberföhringer Str. 40 D-8000 München 81 W. Germany	

OKMÁNYOK HITELES gyorsfordítása:

August LÉVAI bírósági tolmács:

Lehnsgrund 24, 4300 Essen ☎ (02 01) 71 15 82